List izhaja vsako soboto zjutraj. Posamezna številka 20 lir, na šestih straneh 25 lir. Zaostale številke dvojno. Celoletna naročnina 1000 lir; polletna 500 lir; trimesečna 260 lir; mesečna 90 lir. Uredništvo: TRST, ulica Montecchi 6/II - tel. štev. 93-073, 93-806. Uprava: TRST, trg Duca degli Abruzzi 3, Dom pristaniških delavcev II. nadstr. - tel. štev. 28-402. Dopisi se dostavljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi in slike se ne vračajo. — Oglasi: v širokosti enega stolpca za vsak milimeter 30 lir. Oglasi se plačajo vnaprej.
POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI - SPED. IN ABBONAM. POST.

DELO

GLASILO KOMUNISTIČNE PARTIJE S.T.O.

OBNOVLJENA IZDAJA LETO V. ŠTEV. 229 — TRST - SOBOTA, 21. MARCA 1953. — CENA 20 LIR

Slava velikemu voditelju KLEMENTU GOTTWALDU!

NOVA VELIKA ŽALOST ZA MEDNARODNO DELAVSKO GIBANJE

Klement Gottwald - predsednik ČSR je za vedno poslovil od svojega ljudstva

Umrl je v soboto, 14. marca po komaj dvodnevni bolezni - V pet kilometrov dolgi vrsti je češkoslovaško ljudstvo čakalo, da se poslovi od velikega voditelja - Bulganin, Ču En Laj, Bierut, Longo in drugi voditelji na veličastnem pogrebu - Sožalja iz vseh krajev sveta

Niso se še osušile solze v očeh milijonov delovnih ljudi Sovjetske zveze in vsega sveta, ki je objokoval svojega preminulega učitelja tovariša Stalina, ni se še posušilo cvetje na njegovem grobu, ko je prišla nova, žalostna vest: tovariš Gottwald, ljubljeni voditelj češkoslovaškega ljudstva, predsednik Češkoslovaške ljudske republike je v četrtek, 12. marca resno zbolel. Prvo obvestilo predsedstva Centralnega komiteja KP ČSR in predsedstva vlade je poročalo, da je tov. Gottwald nenadoma težko obolel na pljučnici in vnetju rebrne mrene. Že to prvo poročilo ni skrivalo resnosti predsednikovega stanja. Dva dni je trajala borba za predsednikovo življenje, toda ves trud uglednih čeških in sovjetskih zdravnikov, ki jih je bratska SZ nemudoma poslala v pomoč, ga ni mogel ohraniti pri življenju, ker se je pojavila krvavitev v pljučih in motnje v osrednjem živčnem sistemu. V soboto ob 11. uri je tov. Gottwald umrl.

Centralni komite KP ČSR, vlada in glavni odbor Ljudske fronte so v posebnem proglasu obvestili narod o veliki nesreči, ki je zadela češkoslovaško ljudstvo. Proglas opisuje veliko delo tovariša Gottwalda, ki se je dolga leta vztrajno boril po naukih Lenina in Stalina in privedel svoj narod do svobode. V zaključku opozarja proglas; ljudstvo, da je tov. Gottwald pred dnevi opomnil, da tudi v najhujših trenutkih ne smemo kloniti in izgubiti iz vida velikih nalog in ciljev. Zato poziva ljudstvo, naj se ob tej težki izgubi še čvrsteje strne okrog CK in vlade in naj posveti vse sile za uresničitev Gottwaldove petletke, za izgradnjo socializma, za preprečitev zločinskih načrtov vojnih hujskačev.

Truplo pokojnega predsednika so položili na mrtvaški oder v prostorni španski dvorani praškega gradu in tu mu je do četrtka izročalo svoj poslednji pozdrav hvaležno in užaloščeno ljudstvo iz vseh krajev Češkoslovaške republike. Pet kilometrov dolga povorka se je vse dni počasi pomikala proti praškemu gradu in se ni razhajala niti ponoči, ko so za par ur zapirali mrtvaško dvorano.

Iz inozemstva je prišlo nešteto sožalnih brzojavk iz socialističnih in kapitalističnih dežel; bratske partije in ljudske vlade so poslale svoje delegacije na pogreb velikega komunističnega borca, ki je iz priprostega delavca postal predsednik L. R. Češkoslovaške. Sovjetsko delegacijo je vodil podpredsednik ministrskega sveta maršal Buganin; kitajsko zunanji minister Ču En Laj, mongolsko prvi minister Zedenbah, korejsko namestnik prvega ministra Cjen Il Jom, poljsko tov. Bierut, madžarsko Farkas, delegacijo Nemške DR tov. Ulbricht, francoske KP tov. Bong, angleške KP Pollit; iz Italije je prišla delegacija KP pod vodstvom Luigija Longa in predstavništvo CGIL, Svetovni svet miru so zastopali Joliot Curie, dr. Fenoaltea in prof. Donini.

Naša Partija je v imenu slovenskih in italijanskih komunistov in demokratov poslala češkoslovaški partiji občuteno sožalno brzojavko in pooblastila tržaške študente v Pragi, da zastopajo KP STO na pogrebnih svečanostih.

V četrtek ob 13. uri je bil svečan pogreb tovariša Gottwalda. Po kratkem spominskem govoru podpredsednika ministrskega sveta Sirokega, so tovariši člani Centralnega komiteja partije Zapotocki, Siroki, Dolanski, Bacilek, Čepička, Novotny in sovjetski maršal tov. Bulganin dvignili krsto na rame in jo prenesli na trg pred praškim gradom. Krsti so sledili nekateri češkoslovaški generali, ki so nosili odlikovanja pokojnega predsednika, nato njegova vdova, priljubljena Marta Gottwaldova in hči Marta Čepičkova, člani vlade in delegacije Sovjetske zveze, Kitajske, ljudskih demokracij in bratskih partij.

Po končanem mimohodu se je začel sprevod pomikati dalje skozi mesto do Vaclavskega trga, kjer je bila postavljena velika tribuna. Tu se je od tov. Gottwalda poslovil predsednik min. sveta Zapotocki, ki je mrtvemu voditelju obljubil, da bo češkoslovaški narod na čelu s Partijo sledil njegovim naukom in vzgledu. Nato je spregovoril tov. Bulganin, ki je zagotovil, da bo ZSSR, sovjetsko ljudstvo še nadalje vztrajno krepilo prijateljstvo s češkim ljudstvom in mu vsestransko pomagalo. Tov. Bulganin je zaključil z besedami: «Naše prijateljstvo je neuničljivo in nihče ga ne bo mogel razbiti».

Po končanih govorih se je začela poslednja pot tov. Gottwlada do Panteona, kamor so ga okrog 20. ure položili z večnemu počitku.

OB 60. OBLETNICI ROJSTVA VELIKEGA VODITELJA

PALMIRO TOGLIATTI - ERCOLI

26. marca bo obhajal 60-letnico svojega rojstva veliki voditelj italijanskega delovnega ljudstva Palmiro Togliatti-Ercoli. Ta dan bodo v mislih strnjeni okrog njega vsi resnični demokrati in iskreni antifašisti Italije, vsi delovni ljudje, delavci, delovni kmetje, napredna inteligenca in sto tisoči pripadnikov drugih slojev, katerim je pri srcu mir, neodvisnost in napredek Italije. Obenem z italijanskim ljudstvom se bo spomnilo tudi vse napredno človeštvo te svetle obletnice velikega borca za mir in bratstvo med narodi. Spomnili se ga bomo s čustvi hvaležnosti in ljubezni zlasti mi tržaški demokrati, Slovenci in Italijani, saj nas je modro vodil vso dobo med dvema vojnama v težki borbi proti fašizmu, z nami delil kruto usodo barbarskega preganjanja, nas bodril in usmerjal po pravi poti k svobodi.

Togliattijevo ime je že davno prekoračilo meje njegove domovine in je postalo slavno in ljubljeno po vsem naprednem svetu. Njegovo delo, njegov veliki duh razsvetljuje danes komuniste in demokrate vseh dežel; saj je on eden največjih živečih učencev nesmrtnih voditeljev in učiteljev Lenina in Stalina. Partije vsega sveta se bogate z njegovimi bogatimi izkušnjami ter uporabljajo njegove genialne nauke.

Skupno z Dimitrovim, pokojnim Gottwaldom in drugimi velikimi voditelji mednarodnega komunističnega gibanja je leta 1935. na VII. kongresu III. Internacionale postavil in obrazložil novo politično linijo komunistov v borbi proti fašizmu, z združitvijo vseh demokratičnih sil v ljudsko fronto proti fašizmu in vojni. Bil je španskih borec, organizator mednarodnih brigad in borbe proti Francovemu fašizmu. Kot dosleden borec za narodno neodvisnost je leta 1937. potom delegacije KPI priznal primorskim Slovencem pravico do samoodločbe na znanem sestanku treh partij, Italije, Avstrije in Slovenije. Največji pomen pa ima Togliatijevo delo in nauk za Italijo samo. Skupno z Gramscijem je ustanovil Komunistično partijo Italije, budno skrbel za njeno čistost in enotnost, jo očistil oportunistov, kapitulantov in izdajalcev, jo vzgajal ideološko in utrjeval organizacijsko. Neumorno je gradil njene kadre ter jih usmerjal v težkih borbah. Doma in iz tujine je aktivno vodil Partijo v borbi proti fašizmu in kasneje proti nacističnim okupatorjem. Njegovi nauki in navodila, ki so prihajali po radijskih valovih iz Moskve, so vzpodbujali italijanski proletariat in vse delovno ljudstvo ter ju usmerjali v antifašistični borbi na čelu vsega italijanskega naroda. Po svoji vrnitvi v domovino, v marcu 1944., je s svojo široko razgledanostjo in globokim poznavanjem razmer največ doprinesel k demokratizaciji Italije, k proglasitvi republike, k sestavi demokratične ustave. Kot voditelj ene najmočnejših komunističnih partij na svetu danes genialno vodi odločno borbo italijanskega delovnega ljudstva proti klerikalnemu obskurantizmu, proti obnovi fašizma, proti vključevanju Italije v napadalne pakte in zveze, za pravice delavcev, delovnih kmetov in vseh drugih delovnih slojev v borbi za delo in kruh. On stoji na čelu veličastne borbe italijanskih demokratičnih sil za demokracijo, narodno neodvisnost in ohranitev miru.

Tisočem čestitk, ki bodo za 60. obletnico Togliattijevega rojstva prispele iz zadnje italijanske vasi in iz vsega sveta, se bomo pridružili tudi mi tržaški demokrati, Slovenci in Italijani, z vročo željo, da bi še dolgo živel in s svojim velikim duhom ter bogatimi izkušnjami varno vodil italijanski narod skozi vse nadaljnje borbe ter ga končno privedel v veliko družino svobodnih narodov, ki si grade srečno bodočnost miru in socializma.

Vidali - sekretar Marina - namestnica sekretarja KP STO

Na prvi seji novega Izvršnega komiteja KP STO, ki je bil v soboto, 14. marca so bile razdeljene odgovornosti za posamezne panoge dela med člane Izvršnega komiteja. Za sekretarja je bil izvoljen tovariš Vittorio Vidali, za namestnico sekretarja pa tovarišica Marija Bernetič.

Solidarnost Trsta zborovanju ljudskih predstavnikov

Na velikem zborovanju izvoljenih od ljudstva, ki se je vršilo v soboto v Rimu, sta prinesla izraze solidarnosti demokratičnih občinskih svetovalcev. tov. Marija Bernetič in miljski župan Giordano Pacco. Namen tega velikega zborovanja izvoljenih ljudskih predstavnikov je bila borba proti sleparskemu volilnemu zakonu. Na zborovanju je spregovoril tudi tov. Pacco, ki je poudaril, da bodo tržaški demokrati vedno ob strani italijanskega delovnega ljudstva v vseh njegovih borbah za demokracijo, delo in mir.

ržaški komunisti smo se poslovili a dostojen način od velikega učitelja Stalina

Intervju s tov. Lauro Weiss, ki je zastopala KP STO na pogrebu

njeni vrnitvi iz Moskve smo ostli tovarišico Lauro Weiss, nam pove kaj o svojih vtisih greba nepozabnega voditelja riša Stalina. Objavljamo odre, ki jih je tovarišica dala taša vprašanja.

PRASANJE: Na katerih pro- ah in spominskih svečanostih talinom si predstavljala na- artija?

ODGOVOR: Takoj ob mojem odu v Moskvo mi je bila dažnost oditi naravnost z leta v stebrno dvorano v Do- sindikatov, da se poklonim ljskim ostankom tovariša na. Skupno s skupino itali- kih tovarišev in številnimi imi delegacijami raznih ko- stičnih partij so nas takoj li v dvorano, kamor se je la ogromna množica, izhaja- iz mogočne 16 kilometrov vrste sovjetskih državlja- ki so prihajali, da izročijo dnji pozdrav Stalinu. Tudi sem nekoliko minut držala o stražo. V resnici mi je z besedami opisati vtis, ki ga občutila pred truplom tega tovariša, iz katerega obje odsevala tolika slovesnost pred množico mož in žena starosti, celih družin, delav- in kmetov, vojakov vseh či- katerih obrazi so izražali pisno ganjenje. V trenutku, o odhajali izpred mrtvaškega so se njihove oči ponovno čale, da si za vedno vtisnejo omin Stalinovo obličje, od ka- ga so se morali posloviti. Zde- je, da se vsi tisti, od solz gleni pogledi zahvaljujejo in bljajo.

PRASANJE: Kakšni so bili vtisi ob pogledu na mogočen eb, udeležbo sovjetskih na- v in mednarodnih predstav- ev?

ODGOVOR: Drugi dan sem pri- ovala pogrebu na Rdečem d. Reči moram, da me je naj- presenetila preprostost sve- osti, ki je bila prav zato ta- slovesna. Gotovo si že čital rgo opisov pogreba in ne ver- em, da bi ga znala jaz bolje pati, kot so to storili naši ča- si. Samo to ti lahko rečem, sem imela vznemirljiv obču- da preživljam trenutke zgo- nske važnosti in da svečano- listega hladnega jutra ni mo- hiti najmanjši znak retorike. vsej slovesnosti ni bilo nič zumljivega ali odveč: bilo je edrje dejanje toliko važnega nočnega življenja, neprecenlji- vrednosti za milijone in mi- ne ljudi, ki so tudi v tem hjem in slovesnem pozdravu navali izraz sile in človečno- Stalina in velike stvari, ki z njim združuje. Glasba, ki je odmevala na velikem trgu, je popolnoma pravilno izražala duševno stanje prisotnih in tudi tistih, ki so na tolikih drugih trgih sveta spremljali svečanost; ob zaključku je sovjetska himna označila prehod iz globoke žalosti k jutrišnjim nalogam, k delu in neizogibnim zmagam socializma.

VPRASANJE: *Kaj nam lahko poveš o duševnem stanju sovjetskega ljudstva ob tem žalostnem dogodku?*

ODGOVOR: Zdelo se mi je, da Stalinovi posmrtni ostanki vzbujajo v sovjetskih ljudeh globoko bol, a jim istočasno vlivajo novih moči. Globoka žalost objokane množice, njen spoštljivi molk, njeni pogledi na tisoče vencev ob zidovih Kremlja, na brezštevilne črno obrobljene Stalinove slike so se mi zdeli isti, kot sem jih videla pri množici, ki je korakala skozi dvorano stebrov in ki se je, predno je nadaljevala svojo pot v vsakdanje življenje, še enkrat obračala k Stalinu, kot da iz njega črpa vzpodbudo.

Dan pozneje se je spet začelo intenzivno življenje, bolj aktivno kot kdaj prej. Nepretrgane vrste kamionov velikega industrijskega mesta, prevozna sredstva, možje in žene so ponovno stopali v korak. Žalovanje se je končalo, začenjalo se je spet življenje z vsemi svojimi zahtevami, delo se je vneto nadaljevalo.

VPRASANJE: *S katerimi inozemskimi delegacijami si se srečala in kako si potovala?*

ODGOVOR: V Moskvo sem potovala s tovariši delegacije, ki sta jo vodila tovariša Togliatti in Nenni, na povratku pa s tovarišem Di Vittorio in drugimi člani Svetovne sindikalne zveze. Osem ur nepretrganega letenja z Dunaja v Moskvo in dva pristanka na povratku v Kijevu in Budimpešti, vedno v udobnih sovjetskih letalih, čvrstih in stabilnih, iznad vsakega mojega pričakovanja. Poleg italijanskih tovarišev, s katerimi sem bila ves čas mojega bivanja, sem imela možnost govoriti ali videti skoro vsa druga predstavništva komunističnih in delavskih partij in njihove voditelje: Ču En Laja, Pak Den Aj, Duclosa, Pollitta, Reimanna, La Passionario, Rakošija, pokojnega tovariša Gottwalda, Ulbrichta in Grotewohla in številne druge voditelje. Za trenutek sem v dvorani stebrov videla tudi tovariša Pero Povivoda, ki je predstavljal narode Jugoslavije.

Med številnimi drugimi venci je venec naše Partije z napisom: «Ljubljenemu tovarišu Stalinu KP STO» predstavljal tudi naše Ozemlje. Sovjetski tovariši so tudi v tem tako bolečem trenutku pokazali svojo ljubečo, bratsko pažnjo do vseh in to me je prav posebno globoko ganilo.

NADALJNJI USPEH NAŠE BORBE ZA SLOVENSKO ŠOLO

SLOVENSKA ŠOLA NA GORIŠKEM je dobila novo, zakonsko priznanje

GORICA — Po sporočilu iz Rima je šesta komisija poslanske zbornice v razpravi glede zakona o izpitnih komisijah za srednje in strokovne šole na predlog komunističnega poslanca Stelia Lozze sprejela v 5. členu navedenega zakona dodatek, po katerem se pri določanju izpitnih komisij priznavajo slovenskim šolam na Goriškem iste pravice, kot so jih doslej imele nemške šole v provinci Bolzano.

Ta vest bo nadvse razveselila goriške Slovence, saj je prvič, da kak zakonItalijanske republike izrecno govori o «izpitih v slovenskem jeziku», s čimer je zakonodajalec tudi uradno priznal obstoj in pravice slovenske šole. Vsekakor je to velik in važen korak k dokončnemu pravnemu priznanju vseh slovenskih šol v goriški pokrajini in k uzakonitvi stalnosti teh šol in njihovih učnih moči.

Gornja novica pa bo zelo razveselila tudi tržaške Slovence, posebno šolnike, dijake in starše; saj vedo, da je po izjavah odgovornih funkcionarje ZVU uzakonitev slovenskega šolstva na Tržaškem in priznanje stalnosti učiteljem in profesorjem odvisna v prvi vrsti od zadevnih ukrepov glede slovenskih šol na Goriškem.

Tudi za ta novi uspeh se moramo goriški in tržaški Slovenci zahvaliti prizadevanju komunističnega poslanca Lozze, kateri je na podlagi preučevanja problemov slovenske šole na Goriškem že lani decembra s svojima znanima interpelacijama dobil od ministra za vzgojo zagotovilo, da bo v kratkem predložen vladi zakonski osnutek o uzakonitvi slovenskih šol v Italiji in o stalnih namestitvah zadevnega učnega osebja, kakor tudi potrdilo, da so spričevala slovenskih šol popolnoma enakovredna spričevalom italijanskih šol.

Ta novi uspeh mora nas, tržaške in goriške Slovence, še bolj vzpodbosti k vztrajni in stvarni borbi za dosego stalnosti naših šol in učnega osebja. Le z dosledno in odločno skupno borbo je mogoče doseči stvarne uspehe na področju narodnih pravic, ki nam jih zaradi izdajstva titofašistov in sleparske in nekoristne demagoške borbe slovenskih nacionalističnih skupin še vedno odrekajo tako na Goriškem kot v coni A STO kljub izrecnim določbam mirovne pogodbe z Italijo. Čas je, da vsi pošteni Slovenci spregledajo škodljivost demagogije slovenskih nareševanju življenjskih vpracionalističnih voditeljev pri šanj našega ljudstva ter da se pridružijo veliki skupni akciji vseh poštenih Slovencev v obrambo vseh narodnih pravic, ki nam gredo po mirovni pogodbi

OBLASTI NAJ PREPREČIJO PROVOKACIJE

Z dvema nabitima pištolama pred Pristaniškim domom

V sredo zvečer se je pripetil v našem mestu dogodek, ki še bolj osvetljuje namene določenih političnih krogov, da vedno bolj stopnjujejo vzdušje provokacij in nemirov, ki bi morali privesti do večjih incidentov in izgredov 20. marca. Ob popolni brezbrižnosti, ki pomeni najboljšo potuho fašistom, civilnih in okupacijskih oblasti se zadnje dni brezskrbno sprehajajo po mestu razni sumljivi elementi, oboroženi z nabitimi samokresi, dočim policija išče orožje pri naših tovariših in poštenih demokratih ter izvaja razne preiskave in aretacije tam, kjer jih ni treba. Nobenega dvoma ni, da so vse provokacije naperjene proti komunistom in delavskemu gibanju.

Pred Domom pristaniških delavcev, kjer je glavni sedež naše Partije, se je v sredo zvečer okrog 19. ure pojavil neki neznanec, kateremu je iz žepa ali rok padel neki predmet, petarda ali naboj, in se razpočil. Eksplozija je zbudila pozornost naših tovarišev, ki so se nahajali v veži Doma, in nekega policista, ki so takoj pritekli na mesto. Policist je neznanca ustavil in zahteval od njega osebne listine. Toda ta se mu je izmuznil in jo odkuril proti ul. Valdirivo. Na srečo so naši tovariši naglo stekli za njim in ga v bližini hiše št. 2 omenjene ulice ustavili ter ga izročili policistu. Predno so ga ujeli, je malopridnež položil na pritlično okno omenjene hiše svojo ovratno ruto, v kateri sta bila zavita dva nabita samokresa, pripravljena za strel.

Drugi dan se je neznanec pojavil pred zavezniškim sodiščem za določevanje narokov. Policija je ugotovila, da je provokator 40-letni Cataldo Calia, begunec, bivajoč v Silosu, ki se je pred sodnikom izgovarjal, da se je hotel usmrtiti zaradi težkih družinskih razmer. Laž je očitna, ker je policija našla pri njem znesek 5.000 lir, na njegovem domu pa 20.000 lir, številne zavoje ameriških cigaret, vžigalnikov in 12 parov novih čevljev. Blago je bilo verjetno namenjeno črni borzi. Pridržan je bil v zaporu za nadaljnjih sedem dni, dokler policija ne dokonča preiskave.

Značilnosti propalice, ki je bil tudi že večkrat kaznovan zaradi tatvine in drugih prekrškov, nas nehote spominjajo na čase, ko so podporniki fašizma pobirali za svoje kazenske ekspedicije proti delavcem elemente iz vrst tatov, roparjev in drugih zločincev. Že samo dejstvo, da je bil oboroženi provokator zasačen pred Domom pristaniških delavcev, kjer ima sedež naša Partija, nam daje domnevati, da so mu določeni krogi zaupali točno določeno nalogo, ki spada nedvomno v okvir naraščajočih provokacij proti naši Partiji in delavskemu gibanju. Značilno je tudi to, da je vse tržaško reakcionarno časopisje skušalo prikazati ta dogodek kot docela slučajno «osebno nezgodo» navadnega tihotapca.

V nedeljo, 29. marca ob 10. uri bo v gledališču FENICE

Svečana komemoracija

velikega in ljubljenega voditelja sovjetskih narodov in delovnih ljudi vsega sveta

STALINA

in njegovega tovariša v borbi, velikega voditelja mednarodnega delavskega gibanja in češkoslovaškega ljudstva

KLEMENTA GOTTWALDA

Govorili bodo:

VITTORIO VIDALI sekretar KP STO

MARIJA BERNETIČ podsekretar KP STO

SALVO TEINER

bo prinesel solidarnost tržaške federacije PSI

Na žalni proslavi bodo sodelovali godba Rinaldi ter združeni zbori iz Škednja, Sv. Ivana-Podlonjerja in Rocola.

Justo KOŠUTA in Ditka GIRALDI bosta recitirala pesem Pabla Nerude.

Predsedovala bo

LAURA WEISS

ki je zastopala našo Partijo na Stalinovem pogrebu in je stala na častni straži ob Njegovem truplu.

Z vzkliki „Doli Tito!“ in petardami so Angleži sprejeli fašističnega krvnika

Za angleško pomoč v orožju je Tito pripravljen odstopiti Trst in cono A Italiji ter izvajati sabotaže in diverzije v Albaniji, Bolgariji in drugih ljudskih demokracijah

Tita spremlja na vsem romanju k njegovim gospodarjem velika smola, ki jo nekateri babjeverni gledajo kot slabo znamenje za njegovo bivanje v Londonu ter za uspehe njegove misije. Zaradi varnosti fašističnega firerja so titovci držali njegov odhod v Anglijo v največji tajnosti vse dotlej, dokler se njegova ladja «Galeb» (prenarejena iz nekdanje italijanske kitolovke) ni približala angleški pomorski bazi Malti v Sredozemskem morju. Odtod so ga vzele v zaščito angleške vojne ladje, ki so mu prirejale razne parade, da se ne bi dolgočasil na dolgem potovanju. A prav ta prizadevnost je postala usodna. V bližini Gibraltarja so pri neki zračni paradi na čast angleškemu vazalu Titu trčila skupaj kar tri letala, pri čemer so bili ubiti štirje piloti.

Takoj po svojem pristanku v Londonu ga je čakalo novo neprijetno presenečenje. Namesto navdušenih pozdravov angleškega ljudstva ga je pričakala mala množica okrog 500 ljudi, od katerih so bili večinoma policisti v civilu in novinarji. Med ostalimi redkimi gledalci je mogel videti le sovražne obraze in prezir, ki gre izdajalcu delavskega gibanja. Eden izmed teh je v znak protesta vrgel malo petardo, ki se je z velikim pokom razletela prav v trenutku, ko se je po sprejemni svečanosti začel pomikati blindirani avto, ki je vozil fašističnega diktatorja

Drugi dan njegovega bivanja ga je čakala nova neprijetnost. Ob vhodu v kraljevsko palačo ga je nekdo izmed maloštevilnih prisotnih pozdravil s klicem «Doli Tito!»; po ledenem molku navzočih je bilo videti, da je vzkliknil v imenu vseh. Tudi tretji dan njegovega bivanja je prišlo do zlovešče nesreče, ki je ponovno vznemirila Titovo praznoverje. Na letalski paradi, prirejeni njemu na čast v bližini Cambridgea, sta zopet trčili dve reaktivni leta tipa Meteor, pri čemer sta bila ubita oba pilota.

Več zadovoljstva je fašistični duče občutil v zaprtih prostorih, obdanimi s stotinami policajev v civilu in uniformi. Posebno prijetno mu je bilo v buckinghamski palači, kjer je bil na kosilu pri kraljici. Tu se je dal v svoje veliko zadovoljstvo tudi fotografirati sredi med kraljico, kraljico materjo, kraljičinim možem in njeno sestro Margareto. Vsi titovski listi so to sliko prinesli z velikim ponosom na svojega «velikega» «socialističnega» voditelja v tako lepi in primerni družbi.

Za njegovo varnost je bila mobilizirana vsa angleška policija, ki neprestano nadzira vse «sumljive» ljudi, zlasti jugoslovanske politične begunce; najeli so tudi celo vrsto civilnih detektivov, zavedajoč se velikega sovraštva, ki ga tudi Angleži čutijo do tega podlega izdajalca lastnega naroda. Poleg vseh tisočev angleških policajev pa si je privedel s seboj iz Jugoslavije še kopico svojih telesnih stražarjev, izbranih med najzvestejšimi udbovci. Kamor koli se premika po cesti v oklepnem avtomobilu britanskega vojaškega ministrstva, mu slede kot senca. Angleški policaji pa izpraznijo in strogo zastražijo vse ulice in hiše, koder se vozi v do zob oboroženem spremstvu.

V tem ozračju se vrše med Churchillom in Edenom ter Titom razgovori političnega in gospodarskega značaja. Tito skuša od svojih angleških gospodarjev dobiti čim več pomoči v orožju, zlasti vojnih ladjah in reaktivnih letalih, kakor tudi v drugem blagu. Angleška državnika sta mu — kot poročajo iz Londona — vse to tudi obljubila in to še po mnogo boljših pogojih kot Američani, za kar pa zahtevata od njega, da se bo podredil angleški politiki. Postopoma si hočejo Angleži ponovno pridobiti po Američanih odvzete pozicije v Evropi. Titu je trenutno to dobrodošlo; kajti Američani ga silijo, da bi takoj začel z vojnimi akcijami proti ljudskim demokracijam, kar pa ve, da bi bilo zanj in njegov krvavi režim usodno. Zato bi trenutno rajši služil samo angleškemu gospodarju, ki se zadovoljuje zaenkrat z manjšimi provokacijami, kot so organiziranje vstaj, sabotaž v Albaniji, Bolgariji in drugod. On in njegovi gospodarji pobožno upajo, da bo na ta način mogel vreči v Albaniji ljudsko oblast ter postaviti svoje lutke, katere ima v ta namen že pripravljene v Kosovski Mitrovici. Te namene potrjujejo sedaj tudi že angleški, ameriški in francoski poluradni listi, ki pozivajo Tita, naj organizira «ljudstvo» vstajo v Albaniji.

Tudi v pogledu STO, izgleda, da je Tito pokorno sprejel anglo-ameriško stališče, po katerem naj bi se razdelitev Ozemlja izvedla v bistvu po dosedanji demarkacijski črti med obema conama. Toda to ne bo prišlo v javnost, dokler ne bodo končane volitve v Italiji, ker bi sicer De Gasperi izgubil preveč glasov s sprejetjem odločitve Anglo-američanov.

Atlantski vojni netilci so — hoteč izkoristiti Stalinovo smrt — pomnožili svoje provokacije proti socialističnim deželam. Prejšnji teden v torek je neko ameriško letalo namenoma preletelo ozemlje LR Cehoslovaške, v četrtek je neko angleško letalo kršilo zračni prostor nad DR Nemčijo, v nedeljo pa je ameriški velebombnik letel nad sovjetskim ozemljem na Kamčatki. Prvi dve letali sta bili od čeških odn. sovjetskih lovcev sestreljeni, tretje pa je bilo zapodeno v beg. Vlade prizadetih ozemelj so vložile protest pri angleški odn. ameriški vladi.

ŠIROKA IN PLODNA DISKUSIJA NA IV. KONGRESU KP STO

Važne intervencije delegatov iz raznih sektorjev dela Partije

Organizacijska vprašanja

O organizacijskem problemu je imel intervencijo tov. ALESSANDRO DESTRADI. Organizacijski sekretar naše Partije je ugotovil, da se je rekrutacija novih članov vršila večinoma iz vrst starejših in da se je pri tem polagalo premalo važnosti rekrutaciji med mladino od 18 let dalje. Precej se je zanemarilo tudi žene in to še posebno na podeželju. Nadalje je nakazal obstoječe možnosti Partije, da boljše prodre med delavstvo v nekaterih važnejših podjetjih, kakor tudi med uradništvo. Podčrtal je dejstvo, da so partijski kadri znatno izboljšali svoje delovanje in to tudi kar se tiče študija. Tov. Destradi je prikazal izboljšanje delovanja sekcij, ki jih je sedaj več. Pri analizi delovanja celic je nakazal nekatere napake. Zgrešeno je predvsem to, da se v celicah razpravlja večinoma o načinu kako bomo pobirali razne prispevke, širili tisk itd., kar je vsekakor potrebno, ne sme se pa zanemariti politične diskusije, ki je večkrat zelo pomanjkljiva ali pa se sploh ne vrši. Kar se tiče sekretarja celice, ne smemo pozabiti, da mora biti slednji voditelj, ki bo znal mobilizirati vse tovariše.

Število ženskih celic je poraslo. Ugotoviti pa je treba, da se nekatere sekcije še danes premalo zanimajo za ženske celice in mislijo, da mora stvari, ki se tičejo teh celic reševati samo ZDZ. V zvezi z izboljšanjem delovanja sekcij, ki jih je sedaj več, je tudi tov. Destradi nakazal smernice za izboljšanje organizacije, ker bomo s tem pripomogli k večji poživitvi vsega partijskega življenja.

Agitprop

O delovanju in nalogah agitpropa je podal kritično analizo tov. LINO CREVATIN, ki je že uvodoma počrtal važnost tega temeljnega delovanja naše Partije. Da bo postalo naše delo na tem sektorju uspešnejše, mora postati bolj dinamično, oblike in sredstva za propagando. Treba je večje občutljivosti za pravilno ocenjevanje posameznih dogodkov in borb.

Tov. Crevatin je v nadaljnjem prikazal ogromna sredstva, ki jih ima na razpolago sovražnik za varanje množic ter nakazal, kako se je treba temu zoperstavljati. Med drugim je podčrtal važnost stenčasov, ki bi jih treba razobesiti na raznih mestih v okraju in sicer stalno. Stenčasi se ne smejo oživljati edino le ob priliki natečajev. Govoril je nato o važnosti našega tiska, ki mu je treba posvečati največjo pažnjo ter še posebno poudaril, da je širjenje tiska častna naloga vsakega iskrenega demokrata. Obravnavajoč to vprašanje je tov. Crevatin prikazal pomanjkljivosti ter opozoril na potrebo boljšega organiziranja centrov za širjenje tiska, ki morajo obstojati v vseh sekcijah. Treba je obenem še povečati število raznašalcev, da se tako razbremenijo poedini prezaposleni tovariši. To delo se lahko poveri tistim, ki nimajo nobenega referata. Prikazal je nadalje dobre uspehe, ki so bili doseženi na polju ustmene propagande in sicer potom konferenc, zborovanj in praznikov, ne upoštevajoč številne hišne sestanke. Prav hišnim sestankom, ki služijo za navezanje stikov s pripadniki drugih struj, je treba posvetiti večjo pozornost. Prikazal je tudi potrebo stalne popularizacije SZ in njenih pridobitev ter borbe proti klevetam, ki jih trosi sovražnik proti SZ in ljudskim demokracijam.

Delo v odborih miru

Tov. LAURA WEISS je obravnala problem borbe za mir ter že uvodoma podčrtala nevarnost, ki preti neposredno našemu Ozemlju kot strateškemu oporišču imperializma in titovcev. Opozorila je med drugim na naraščajoča protislovja v imperialističnem taboru, ki jih pri naših diskusijah z drugimi elementi vse preveč pozabljamo. Eno izmed teh je tudi tržaško vprašanje, pri katerem se križajo interesi Angležev, Američanov De Gasperija in Tita.

Iznesla je nadalje konstruktivno kritiko proti zgrešenim mišljenjem nekaterih tovarišev, češ da so to stvari, ki se nas ne tičejo. Isto tako je kritizirala poedine pojave brezbrižnosti in malodušja ljudi, ki so mnenja, da proti temu stanju ni nobene pomoči. Navedla je junaške borbe v svetovnem merilu, ki jih vodijo narodi vsega sveta proti vojni. In slednjim je uspelo zajeziti vojno.

Pri analizi delovanja odborov miru je tov. Weissova nakazala pomanjkljivosti ter podčrtala, da morajo doseči ti odbori stalnejšo aktivnost, vezacij. Iznesel je tudi konkretne predloge za izboljšanje povezave med Partijo in ZKM.

Intervencija tov. Poccecaia

Tov. POCCECAI je govoril o neznosnih razmerah v coni B in podal dober pregled razvoja dogodkov v razdobju od zadnjega kongresa do danes. V tem času so titovci izvedli vrsto ukrepov upravnega in političnega značaja, vse to v okviru priključitve k Jugoslaviji. S tem so dejansko ukinili vse pridobitve NOB in prešli na stari kapitalistični sistem. Njihova raznarodovalna politika do Italijanov je privedla, da se je število begunccev zvišalo od 6.000 na preko 11.000 in to od celotnega števila 72.000 prebivalcev.

Tov Poccecai je izčrpno analiziral današnje obupne gospodarske razmere ter navedel vrsto konkretnih podatkov in številk o preganjanju, zapiranju,, mučenju ter drugih zločinih, ki jih izvajajo titovski biriči proti tamkajšnjemu prebivalstvu. Industrija je padla na 20 odst. celotne proizvodnje. V istem položaju se nahaja tudi gradbeništvo, nadalje ladjedelnice v Piranu, soline in kamnoseštvo. Krivdo za to stanje pa hočejo naprtiti delavskim svetom, dočim je znano, da se nahaja vse delovanje pod kontrolo jugoslovanske narodne banke in to potom tovarniških delegatov in udbovcev. Kar se tiče pomorskega prometa je padel skoro na ničlo. Od 80 jadrnic, ki so bile registrirane v Piranu, jih je danes samo še 8. Tudi ribiči živijo v največji bedi in isto velja za kmete. Kmetijski delovni kolektivi so bili zaradi ogromnih dolgov večinoma likvidirani, kmetje pa so zgubili pri tem skoro vso svojo imovino.

Ljudstvo vedno bolj sovraži titovski režim in reagira z večjo odpornostjo kar dokazujejo tudi zadnje stavke ter ogorčeni upori kmetov v nekaterih vaseh, kjer so prav te dni nagnali z vilami udbovske agente.

V zaključku je tov. Poccecai opozoril na važnost delovanja Partije v vrstah begunccev, kar predstavlja pomoč prebivalstvu cone B in učvrstitev borbe proti razkosanju STO.

Tov. Pogassi

Tov. odv. GIUSEPPE POGASSI je imel širšo intervencijo o izvajanju občinske politike in obrambi demokratičnih svobočin. Ugotovil je, da se je po prvih obč. volitvah naš politični položaj izboljšal. Podčrtal je važnost tržaškega mestnega sveta, kjer imajo komunisti možnost, da razkrinkujejo tudi mednarodne spletke na škodo STO. Dotaknil se je tudi vprašanja občinske avtonomije, ki je pri nas še bolj omejena. Kar se tiče ofenzive proti demokratičnim svobočinam spada slednja v splošni okvir atlantske politike. V zaključku je tov. Pogassi podčrtal važnost politike zavezništev, ki nam bo omogočila razširitev našega vpliva. Proti demokrščanski stranki pa je treba še obdločnejše borbe, da bomo s tem dokazali našo solidarnost z italijanskim narodom.

Tov. Pacco

V svoji intervenciji o delovanju občinskih uprav je tov. GIORDANO PACCO že uvodoma prikazal važnost, da se vsa Partija boljše upozna z občinskimi problemi, ker le tako bodo doseženi cilji, ki so si jih postavile naše občinske skupine. Podal je obenem kritično analizo o delovanju in uspehih miljske uprave, ki je s pravilno občinsko politiko znatno razširila vpliv in ugled Partije. Nakazal je potrebo, da se postavi v vseh sekcijah odgovornega za občinske probleme in da se v celicah diskutira o slednjih. Prikazal je nadalje vedno večje finančne potežkoče, ki se pojavljajo pred občinskimi sveti, dočim so potrebe ljudstva vedno večje. Zaradi tega bodo morale občinske uprave preučiti možnosti, da si pomagajo na drug način. Okrog teh problemov pa je treba mobilizirati vse prebivalstvo, ki naj podpre zahteve občin. Uspešno sredstvo za to delo so zbori volivcev, ki jih je treba oživeti oziroma ustanoviti, kjer še manjkajo. Naloga Partije je — je zaključil miljski župan — da brani občino, ker je to istočasno obramba demokracije, svobode in miru.

Pozdrav zastopnikov KP Avstrije in Švice

Tov. Scholtz je najprej pozdravil kongres v imenu CK KP Avstrije, njenih voditeljev in glavnega sekretarja tov. Kopleniga.

Nato je opisal, v kakšnem ozračju so se vršile zadnje volitve v avstrijski parlament, kjer je Komunistična partija nastopila v skupni listi ljudske opozicije in so se naši tovariši požrtvovalno borili proti vsem ostalim strankam, v službi ameriške politike. V volilni kampanji so se nasprotne stranke poslu ževale terorizma, laži in zastrahovanja ter divje propagande proti ZSSR, ljudskim demokracijam in socialističnemu taboru. Da si zajamči zmago, je vlada Figl-Scharf izdala poseben volilni zakon, po katerem je ljudska opozicija potrebovala za en mandat 57 tisoč glasov, dočim jih je za vladne stranke zadostovalo 24 tisoč.

V zaključku je tov. Scholtz dejal, da je usoda Avstrije, alpske vojne baze, tesno povezana z usodo Trsta, pomorske vojne baze v rokah ameriških netilcev vojne. Dokler ne bodo vzhodne velesile dokazale, da znajo spoštovati svoj podpis na mirovni pogodbi in zapustile STO, do tedaj tudi Avstrija ne bo imela nobenega jamstva, da se reši vojaške okupacije.

Zato imamo mi tržaški in avstrijski tovariši skupno nalogo boriti se za mir in iz naših vojnih baz napraviti trdnjave miru in svobode.

V imenu Svicarske partije dela in njenega Centralnega komitejo je pozdravil kongres tov. Sandro Rodoni, ki je izrazil svoje zadovoljstvo, da prisostvuje našemu kongresu, ker ve kako je v tem trenutku važna naša borba za ohranitev miru.

Hoteč opisati položaj v Švici je tov. Rodoni izjavil, da ne more govoriti o tem, kaj dela švicarska vlada, ker imajo zakon, ki to zabranjuje, in so dišče, ki obsoja, kot je obsodilo nekega švicarskega novinarja, ki je na tiskovni konferenci v Budimpešti govoril o svoji vladi. Zato bo raje govoril o čvicarskem vladajočem razredu, ki rine deželo v objem napadalnega imperializma. Toda švicarski narod, kot že dolgo let, hoče ostati nevtralen in se vedno bolj prepričuje ,da ameriški imperialisti ogražajo vedno bolj njegovo nevtralnost. Svicarska delavska partija se bori zato v prvi vrsti proti imperializmu, za ohranitev nevtralnosti.

Na gospodarskem polju se tudi v Švici občutijo periodične krize kapitalizma. Tedaj odpuščajo predvsem tuje delavce, ki jih je 100.000, od katerih je največ Italijanov.

Tudi sedaj govore o odpustih in edinole podjetja, ki proizvajajo za vojno, delajo s polno paro. Italijanski delavci so se skušali organizirati v svoji Federaciji PSI, toda oblasti so čez nekaj časa prepovedale to delovanje. Tovariš je nato navedel še nekaj primerov v dokaz, kako lažna je toliko opevana švicarska demokracija in svoboda.

Na koncu je tov. Rodoni pozval tržaške tovariše, naj se neutrudno borijo naprej, sledeč našim skupnim velikim voditeljem tov. Stalinu, Togliattiju in drugim ter vzklikil miru, Svobodnemu tržaškemu ozemlju in tov. Vidaliju.

Delo komunistov med Slovenc

Prav in potrebno je govoriti o splošnem položaju na slovenskem področju, o delu, ki smo ga na tem področju napravili, o storjenih napakah in o nalogah, ki nas čakajo v bližnji bodočnosti.

Tako v položaju kot v delovnih metodah, ki jih moramo uporabljati med Slovenci, obstajajo posebnosti, ki jih moramo upoštevati, če hočemo, da bodo naši sklepi odgovarjali sedanjim potrebam. Ne bi mogli dobro opraviti svojega dela, če ne bi upoštevali socialnih razmer Slovencev na podeželju, ki so povečini delavci - lastniki mali koščkov zemlje, ter onih v mestu, ki so v velikem številu trgovci, obrtniki, izobraženci, a tudi mnogi delavci. Iz tega izhajajo tudi stanje in gospodarske potrebe tega prebivalstva. Na podlagi teh dejstev skušajo tudi tukajšnje politične skupine, posebno še slovenske, usmerjati svoje delovanje, priti tako do vpliva ter organizirati te množice. Ne sme pa, seveda, prezreti niti tradicij, zlasti še kulturnih, takšna partija, kot je naša, ki mora prav na podlagi naprednih ljudskih tradicij voditi ljudstvo k napredku. Te pojave moramo mi preučevati in razčlenjevati, če hočemo voditi pravilno nacionalno politiko ter najti metode in sredstva za njeno izvajanje.

Naše dosedanje delo je bilo še vedno nezadostno, še obstajajo napake, kar pomeni, da je bilo naše delovanje med Slovenci še vedno nedovoljno, posebno kar se tiče izvajanja dosledne nacionalne politike, izdelane na podlagi globokega poznavanja sil, ki delujejo na slovenskem področju, na podlagi potreb in teženj ljudstva in ob neprestani podpori Leninovih in Stalinovih naukov o nacionalnem vprašanju.

Le nekaj stvarnih problemov o tem. Partijske organizacije se še ne zanimajo dovolj za vprašanja in stvarne zahteve podeželskega prebivalstva; to dokazuje premajhno zanimanje za utrditev našega kmečkega gibanja, za občinska vprašanja, za delovne ljudi raznih gradbenih podjetij, za perice, za prometne zveze itd.

Glede nacionalnega vprašanja včasih celo sledimo iniciativam in akcijam nasprotnikov, ne da bi preučili, kako jim dati značaj, ki ne bi bil nacionalističen, da bi tako dali čutiti našo prisotnost. Kadar pa posežemo vmes in damo svoj odločilni prispevek akciji, pa si ne prizadevamo, da bi izkoristili uspehe našega prispevka.

Proučevanje uspehov

Tako pri zadnjih volitvah kakor v mnogih drugih primerih se je izkazalo, kako malo poznamo in upoštevamo prisotnost, sile in možnosti uspehov naših nasprotnikov na splošno kakor tudi v posameznih krajih. V splošnem in krajevnem merilu je pomanjkljivo preučevanje nasprotnikov, kakor tudi načini, kako se boriti proti njim, kako mobilizirati slovensko prebivalstvo v borbo za njegove narodne zahteve.

To privede do nezdravih pojavov, do znatnih nedostatkov in do stališč, ki nimajo nič skupnega z našo ideologijo, kot so pojavi sektaštva, popuščanje nasprotnikom, nacionalizem, čeprav ne zavestni, protiitalijanstvo, kozmopolitizem. Imamo tudi primere, kjer je narodni čut zameglen in začnejo popuščati vezi s tradicijami, borbami in potrebami lastnega naroda. Dobimo pa tudi ljudi, ki zaradi dolgotrajnega fašističnega raznarodovanja in zaradi pomanjkljive vzgoje pravijo, da se ne čutijo ne Slovence ne Italijane, ne da bi polagali važnost na takšno izjavo. Morda nekateri celo mislijo, da se s takšnim stališčem izkazujejo za internacionaliste, ne vedo pa, da so padli pod vpliv kozmopolitizma. To pomanjkanje narodnega čuta, zdravega patriotizma, ki nas mora vezati na lasten narod, na njegove napredne tradicije in na njegove borbe, se ne pojavlja samo na slovenskem, temveč tudi na italijanskem področju. Mi moramo pobijati ta nezdravi pojav. Mi moramo pojasniti, da biti internacionalist ne pomeni zanikati, ali izdati svojo lastno narodnost, marveč prav nasprotno pomeni okrepiti zdravi narodni čut.

Ko govorimo o slovenskem nacionalnem vprašanju, moramo upoštevati borbo, ki se vodi med tukajšnjima žolčnima nacionalizmoma v službi okupatorjev Vsi menda pozn stališče italijanskih nacion stičnih strank do slovensk prebivalstva, čigar bistvo izraža v zatiranju raznih lasti v službi ZVU.

Titofašizem je in ostane šistično gibanje, proti kat mu je treba zaostriti borbo ga izolirati od slovens množic. Poleg teh ter indip dentistov pa delujejo na venskem področju še dr politične skupine.

Tako je Slovenska demok ska zveza nacionalisti reakcionarna in antikom stična organizacija v slu angleškega imperializma. S vpliv izvaja predvsem trgovce. Žal pa je tudi kak lavec volil v zadnjih volit za to strujo, ki oslanja sv delovanje na neprestano magoško «obrambo» slov skih narodnih pravic in ki istočasno proti STO, pač za nadaljevanje vojaške o pacije in s tem proti res nim pravicam narodnim p vicam Slovencev.

Na slovenskem podro deluje dalje Krščansko-soc na zveza, ki jo vodijo med d gimi tudi bivši kolaboraci sti, stari slovenski fašisti, p prti od precejšnjega šte slovenske duhovščine. N vpliv se razteza predvsem verujoče katoličane, večino ženske, v mestu zlasti na spodinjske pomočnice. Od je poudarjati, da je nacion stična in protiljudska in zadnjaška.

Končno moramo ome skupino «neodvisnih» Slov cev, to je titovsko tvorbo je vodstvom odv. dr. Tončiča ima med Slovenci zelo ne memben vpliv, ki pa služi š tevilka za ustvarjanje raz takozvanih «narodnih» od rov propagandnega pom pod vodstvom titovcev. S more se reči, da bi ta giba v teh zadnjih letih dosé uspehe na škodo naše Par in demokratičnega gibanja tudi zaradi tega, ker smo čeprav ne vedno dovolj vzt no, borili proti njim in s razkrinkovali njihova sto ča v raznih vprašanjih.

Toda nevarno bi bilo p cenjevati nevarnost, ki predstavljajo oni s svojimi skusi deliti vedno bolj slov sko prebivalstvo in odtr ga od ostalih demokratič množic našega Ozemlja in pasivizirati spričo dogod n bodočih borb.

Naše glavne nalog

Da bi se izognili tej ne nosti, je ena glavnih naših log razgibati in okrepiti p tično delovanje med slov skim prebivalstvom tako v stu kot na podeželju ter gniti in krepiti borbeni med njim.

Izboljšati moramo delo nje in pokreniti nove pob za utrditev slovansko-itali skega bratstva, neobhodno trebnega orožja za vsakt uspeh v naših borbah.

V vsem tem pa mora po jasna in učinkovita vloga jo morajo imeti slovenski lavci med lastnim ljudstv Spričo tega je potrebna vza delavskega razreda, ka morajo dobiti potom uli in tovarniških organizacij Partije kakor tudi potom dikatov.

Velike možnosti imamo razširitev Partije in demok tičnih organizacij med slov skim življem kakor tudi povečanje vpliva. V tem gledu imamo več pozitiv primerov z gibanjem mir vsakokrat, kadar smo se lotili kakšne akcije. S včlanjevanje v Partijo je mu dokaz.

Omenili smo razne družb plasti in njihova politična gnenja: in prav s tem, da števamo potrebe in težnje slojev, bomo lahko določili šo politiko zavezništev v s šnem kakor tudi v posame krajih. Pri tem se sklicu posebno na gospodarska v šanja.

Možnost vzpostaviti zave štva pa se kaže, zlasti na renu, tudi na političnem dročju; tako v borbi za mi za demokratične svobočin okviru katere je med Slov ci osnovnega pomena borb narodne pravice, borba, k moramo voditi mi, naša tija in v prvi vrsti slove komunisti.

Tako Partija kakor množične organizacije mo delati na tem področju po nem programu, v katerem ra biti poudarjena okrepitev banj, v katerih se bore po ni Slovenci, posebno še svetnih društev, ki bi mo zajeti večino Slovencev. B se za enotnost Slovencev meni boriti se proti zvez so jo sklenili titovci z d mi nacionalističnimi skup mi in katera je reakcions in protinarodna zveza. E nost, h kateri moramo t mi je enotnost, ki naj slon demokratičnih načelih, na b stvu med narodi, na borbi ti sovražnikom slovensk ljudstva naših krajev, v vrsti proti imperialistom njihovim najzvestejšim h cem - titofašistom.

ANGEL BLAŽIČ

INTERVENCIJE DELEGATOV IZ MESTNIH CELIC

DELEGAT OD SV. IVANA je poročal o predkongresnem delovanju. Poročal je o uspehih v akcijah za popularizacijo Vidalijevega predloga glede tržaškega vprašanja, za mir, za omejitev brezposelnosti, za včlanjevanje delavcev v Zvezo ES, za reorganizacijo partijskih organizacij. Sekcija je prispevala za kritje stroškov kongresa 30.000 lir.

Tov. HRVATIĆ S KOLONKOVCA je prinesel pozdrave tamkajšnjih komunistov in demokratov. Poročal je tudi o delovanju tamkajšnje sekcije, o raznih pobudah, o nabiranju prispevkov v razne namene. Priporočal je, naj bi se v bodoče uvajalo čim več načrtnega dela v celicah.

O življenju in delu v šentjakobski sekciji je govoril tov. SACCHETTI, kateri je med drugim podčrtal dejstvo, da se tovariši v celicah premalo učijo in da je zaradi tega ideološka raven nepovoljna. Priporočal je, naj bi se v bodoče tovariši resneje pripravili za sestanke celic. Na teh sestankih bi morali bolj obširno razpravljati tudi sindikalna vprašanja. To posebno zato, ker se šentjakobska sekcija nahaja v izrazito delavskem okraju.

Za magdalenski okraj je govoril tov. FON. Med drugim se je dotaknil vprašanja važnosti funkcije voditeljev skupin in organizirane razprodaje našega časopisja, zlasti listov «Lavoratore» in «Delo». Poudaril je, da je razprodaja nedeljske «Unità» na primerno visoki stopnji. Pač pa ni tako z glasili naše Partije. Poročal je tudi, da je bilo v teku predkongresne diskusije nabranih okrog 500 podpisov za predlog Vidalija glede rešitve tržaškega vprašanja. Z akcijo bodo nadaljevali, saj je gotovo, da je mogoče okrog tega vprašanja združiti do 95 odst. prebivalcev tega okraja.

Za sekcijo Sv. Vid je govoril tov. BRAZZATTI. Poudaril je dejstvo, da so komunisti dosegli precej uspehov med prebivalstvom, ki živi v Starem mestu. Za tem je govoril, kako se oblasti nič ne zmenijo za obupne razmere, v katerih se nahajajo prebivalci tega dela mesta. Vse je ostalo tako ali pa je celo slabše kot pa je bilo pred 50 leti. V tem predelu je zelo razširjena tuberkuloza, od 60 od 70 odst. otrok ima bolna pljuča. Mnogo nalog stoji pred nami, je zaključil govornik. Pred nami stoji še velik neobdelan a ugoden teren. Zato ne smemo zamuditi prilike.

«Sila naše Partije je v tem, da je s krvnimi vezmi povezana s širokimi množicami in predstavlja pravo ljudsko partijo, katere politika odgovarja življenjskim interesom ljudstva».

Malenkov

Tov. TREMUL SERGIO je podal svojo intervencijo v imenu sekcije v Žavljah. Poročal je, kako si zlasti v tem predelu prizadeva krščanska demokracija, da bi zmanjšala naš vpliv med ljudstvom. Vsepovsod mrgolijo najrazličnejši časopisi in druge publikacije, katere širijo brezplačno. Na tem sektorju deluje zlasti uspešno Zveza mladih komunistov. Ob zaključku svoje intervencije je tov. Tremul obvestil kongres, da bodo tudi v Žavljah sledili vzgledu Križanov in da bodo nabirali podpise za rešitev Tržaškega vprašanja na podlagi znanega predloga tov. Vidalija. Podpise bodo naslovili na Varnostni svet OZN.

Tov. FRANCESCO FRANCO s Pončane je govoril o širjenju lista «Unità». Poročal je, da je svojčas Pončana dobila prehodno zastavico zaradi dobre razprodaje lista. Povedal je tudi, da so nekateri tovariši prodali po 200 časopisov ter da nekaj tovarišev že več let zaporedoma prodaja ob nedeljah po 100 izvodov tega lista. Zatem je govoril o delu za popularizacijo Vidalijevega predloga glede rešitve tržaškega vprašanja.

V imenu celice «Gigante» z Bariere je govorila tov. TOPLIKER. Poročala je o delu njene celice in o važni vlogi, ki jo opravlja vodja skupine. V območju njenega delovanja je bilo za časa zadnje rekrutacije vpisanih v Partijo 16 novih tovarišev. V svojem govoru se je tov. Toplikerjeva zavzemala zlasti za uveljavitev zahtev, ki jih je Partija pred časom izdelala in za uresničitev katerih se je treba boriti v občinskem svetu in na drugih mestih. Priporočala je najtesnejšo povezavo med volivci in Partijo. Podčrtala je, kako velikega pomena je v tem oziru politika širokega zavezništva.

O uspehih in neuspehih, ki so jih imeli tovariši pri Sv. Jakobu je govoril tov. VALERIO BELTRAME. Med najvidnejše uspehe te sekcije je prištevati uspeh ženskih celic, ki dokaj dobro opravljajo naloge, ki jim jih zadaja Partija. Posebno dobro so se izkazali vodje skupin. Negativno stran delovanja pa predstavlja pogosto menjavanje vodstev posameznih celic.

O delu komunistov v sindikatih

Tov. BONOMO TOMINEZ se je dotaknil delovanja komunistov v sindikatih. Po preučitvi današnjega stanja na sindikalnem polju in analizi vzrokov delavske razdvojenosti, je ugotovil izboljšanje dela sindikalnih aktivistov, čeprav ni še popolnoma na višku. Število se je vsekakor znatno povečalo, toda še vedno se preveč omejujejo le na nabiranje članarine, širjenje tiska, dočim je propagandno delo pomanjkljivo. Med znatnim številom delavcev, ki niso še organizirani v nobenem sindikatu je treba vršiti vztrajno delo prepričevanja, da se jih pritegne v vrste sindikata. Sindikalno delo morajo vršiti vsi komunisti in ne samo voditelji. Delavski razred čakajo še trde in težke borbe in njihove probleme bo mogoče rešiti, če bodo vsi komunisti zastavili svoje sile za utrditev sindikalne organizacije.

Tov. ERNESTO RADICH je nakazal osnovne smernice za bodoče sindikalne akcije, ki so: borba proti gospodarsko-sindikalni politiki VU, tesnejša in celotna povezava z borbami italijanskega naroda, borba za sindikalno enotnost, s posebnim ozirom na titovske provokacije. Pri tem je navedel konkreten primer borbe v CRDA, za katero se je «Progresso» postavil odkrito na stran delodajalcev. Titovci hočejo zakriti glavnega krivca sedanjega gospodarskega stanja, to je VU. V zaključku je navedel podatke o postopni izgubi glasov od strani Delavske zbornice pri volitvah za tovarniške odbore. Od 1949 leta so glasovi za ES porasli od 59 na 65 odst., glasovi DZ pa so padli v istem razdobju od 40 na 34 odst.

O sindikalni enotnosti je spregovoril tov. MUSLIN, ki se je dotaknil predvsem problema pristaniških delavcev, kjer je enotnost že uresničena, to pa ker so vsi pristaniščniki vpisani v ES. Prav zaradi tega se sovražnik zaganja najbolj besno proti tej kategoriji, ki jo skuša na vse načine razdvojiti. Sličnih metod se poslužuje minister Cappa proti pristaniščnikom v Italiji. Zaradi tega je potrebna tesnejša medsebojna povezava z italijanskimi pristaniščniki, ki se borijo za pravico do stavke. V zaključku je tov Muslin postavil nekatere konkretne predloge za izboljšanje sindikalnega dela.

Pozdrav KP Bolgarske

Dragi tovariši!

Centralni komite Bolgarske komunistične partije pošilja delegatom IV. kongresa KP STO tople bratske pozdrave. Iz vsega srca želimo bratski Komunistični partiji STO, da bi dosegla — prevčujoč resolucije XIX. kongresa KP SZ in govor tov. Stalina — nove uspehe v borbi za obrambo življenjskih interesov delavcev, za ohranitev in utrditev miru, za enotnost delavskega razreda, za obrambo demokratičnih svoboščin in osvoboditev izpod tuje vojaške okupacije.

Naj živi in se utrjuje borba narodov za mir in demokracijo pod vodstvom mogočne Sovjetske zveze in velikega tovariša Stalina!

Centralni komite Bolgarske komunistične partije

Poročilo kontrolne komisije

Tovariša Marina je v poročilu Centralne kontrolne komisije, povedala, da je bilo pregledano administrativno poslovanje in obračuni. Komisija je našla vse v najlepšem redu ter izraža pohvalo tov. Avreliju za njegovo vzorno izvrševanje zaupanih mu dolžnosti. Zmanjšani so bili stroški, dohodki pa so se zvišali, posebno zaradi večje točnosti v plačevanju članarine. CKK poziva k nadaljnjemu povišanju dohodkov z rednim plačevanjem članarine, znamkic podpornih članov, s podporami, s prispevki tisku in z znižanjem stroškov.

V zadnjih dveh letih je kadrovska komisija obravnavala 46 disciplinskih zadev. Zaradi izdajstva in zvez s sovražnikom so bili izključeni 3 člani, dva pa zaradi politične in moralne nepoštenosti. Večina teh ukrepov je bilo odločenih v celicah.

CKK je po nalogu CK pregledala disciplinske ukrepe, ki so bili pred letom 1948. podvzeti proti tovarišem Radichu Ernestu, Paccu Giordanu, Pavlu Semi in pok. Mariu Ubaldiniju, kakor tudi razpust sekcij v Izoli, Piranu in Kopru iz iste dobe. Ker so bili gornji ukrepi napravljeni kot odraz izdajalske titovske politike za dušitev kritike in samokritike, CKK predlaga, da se razveljavijo.

Kongres je soglasno sprejel to poročilo in sprejel predlagane sklepe.

Partija ne pridobi zaupanja delavskega razreda naenkrat in tudi ne z nasiljem proti delavskemu razredu, temveč z daljšim delom partije sredi množic, s pravilno partijsko politiko, s tem, da zna partija prepričati množice na podlagi njihovih lastnih izkušenj o pravilnosti svoje politike, s tem, da si zna partija zagotoviti podporo delavskega razreda in povesti za seboj množice delavskega razreda.

(Stalin, «K vprašanjem leninizma»)

Pozdrav sovjetskih tovarišev

TELEGRAMMA
VIA ITALCABLE

LUE136 SSS RA070 MOSCOW 64/60
26 1610 ETAT USSRGOVT

PC PIAZZA D'ABRUZZI 3
CASA DEL LAVORATORE PORTUALE
COMITATO CENTRALE PARTITO
COMINISTA TLT TRIESTE

4 SIEZDU KOMMUNISTICHESKOI PARTII SVOBODNOI TERRITORII TRIESTE CENTRALNYI KOMITET KOMMUNISTICHESKOI PARTII SOVETSKOGO SOIUZA SHLET PRIVET DELEGATAM 4 SIEZDA BRATSKOI KOMMUNISTICHESKOI PARTII SVOBODNOI TERRITORII TRIEST ZHELAEM KOMMUNISTAM I VSEM TRUDIASCHIMSIA TRIESTE USPEHOV V IH BORJBE ZA MR DEMOKRATIU INTERESY TRUDIASCHIHSIA CENTRALNYI KOMITET KOMMUNISTICHESKOI PARTII SOVETSKOGO SOIUZA +

USPEŠEN DOPRINOS delegatov s podeželja

Tov. STURMAN iz Doline je med drugim govoril o borbi za zaščito pravic Slovencev. Poudaril je, da z veseljem pozdravlja Vidalijeve smernice za borbo za zaščito pravic Slovencev na STO. Prav tako je poudaril, da je Komunistična partija edina organizacija, ki se je vselej brezkompromisno borila za zaščito teh pravic. Nadalje je podčrtal, da se moramo boriti pod zastavo internacionalizma. Tudi mi Slovenci moramo podpreti borbo italijanskega ljudstva.

Tov. RUDI ŽERJAL iz Boljunca je v svoji intervenciji poudaril predvsem važnost, ki jo imajo okoliške vasi, kjer živijo večinoma napol proletarci in napol kmetje. Ker večina teh ljudi dela v mestu, je seveda tam tudi organizacijsko povezana. Zaradi tega pride pogostoma do pasivnosti v vaseh, kajti jasno je, da tovariš, ki je dal svojo aktivnost že na kraju dela, je ne more dati v toliki meri v kraju kjer živi. Poleg tega pa je treba upoštevati dejstvo, da imajo okoličani mnogo manj možnosti za to, da se politično zgradijo. Okoliški komunisti bi morali dati več od sebe v kraju, kjer prebivajo. Zato predlagam, da bi o tem razpravljali v celicah v tovarnah.

Naglašajoč na razmere, ki vladajo v Boljuncu je tov. Žerjal poudaril, da so te v političnem pogledu kar dobre. To je potrdil tudi izid zadnjih občinskih volitev. Toda paziti moramo na to, je zaključil tov. Žerjal, da se položaj ne spremeni. Zato ne smemo podcenjevati pomena titovske fašistične propagande. Zastaviti moramo vse sile, da to propagando pobijamo vsepovsod!

Tov. ANTON ABRAM se je v svoji intervenciji dotaknil številnih različnih vprašanj. Med drugim je analiziral delovanje množičnih organizacij, Zveze enotnih sindikatov, prosvetnih društev, športnih organizacij, malih posestnikov, delovanja partijskih organizacij, novega partijskega ustroja itd. Ožigosal je sektaštvo, ki še vedno prevladuje v raznih organizacijah in površnost delovanja istih.

Tov. ALBINA SPADARO pa je govorila o delovanju italijanske celice na Opčinah, o njeni preteklosti ter o njenih bodočih nalogah.

Tov. TEODOR ČOK je govoril v imenu komunistov iz Plavij. S kritičnega vidika je analiziral številna vprašanja njegove vasi in miljske občine. Poudaril je, da bi se dalo mnogo več doseči, če bi vas dobila večjo podporo od centra. Kritiziral je občino ter prosvetno zvezo v Trstu, ki nista v dovoljni meri in vselej razumeli položaja v Plavjah. Podčrtal je, da je zelo nujno, da dobe Plavje primeren dom v katerem bi imele svoj sedež razne organizacije. V nadaljnjem izvajanju je tov. Čok podčrtal potrebo pojačanja borbe proti titovski fašistični kliki, katero danes že očitno ščiti tuja okupacijska oblast.

V narodno vprašanje je treba vnesti nov element, element dejanskega — in ne le pravnega — izenačenja narodov, to se pravi, da je treba pomagati zaostalim narodom doseči kulturno in gospodarsko stopnjo narodov, ki so jih prehiteli, kar je eden izmed pogojev za bratsko sodelovanje med delovnimi množicami različnih narodnosti.

(Stalin «Marksizem in narodno - kolonialno vprašanje»)

KRATEK ŽIVLJENJEPIS VELIKEGA REVOLUCIONARJA IN DRŽAVNIKA

Tov. Gottwald je vse življenje zavezal na stvar delovnega ljudstva

Sin revne kmečke družine - Hitra uveljavitev v mednarodnem delavskem gibanju - Utrditev LR Češkoslovaške v treh letih njegovega vodstva

Tovariš Gottwald čestita akademiku Zdenku Nejedlemu ob 75-letnici rojstva.

Tovariš Klement Gottwald, ...užni in modri voditelj češkoslovaškega naroda, izhaja ...evne kmečke družine. Rodil ...je 23. novembra 1896 v Dečna Moravskem. Ze v mlaletih je preizkusil na lastni ...kaj pomeni revščina. Prav ...pa je preizkusil nacionalzatiranje, ki ga je izvajala ...tro-ogrska monarhija, katesi je podredila češkoslovagiba ozemlje. Mladi Klement je dosegal obiskovati nemške šole. ...adi velike revščine, ki je ...dala v družini, pa je lahko ...končal samo dva razreda ...ovne šole. In že v najmlajletih je moral iskati zapose...e pri kmetih. Za ceno ve...h žrtev se je staršem vensposrečilo, da so ga poslali ...ckemu sorodniku na Dunaj, ...r se je izučil v mizarskem ...licu.

...o razpadu avstro-ogrske ...narhije se je Gottwald vrnil ...svobojeno domovino. Ze na ...naju, ki je bil takrat sreče velikih borb proletariata, ...je kmalu vključil v delav...gibanje in postal aktiven ...staš. Po povratku v domo...o je nadaljeval svoje delo...je posebno med socialde...kratsko mladino in v šport...organizacijah. Po prvi sve...tni vojni se je zaposlil kot ...avec v tovarni «Tuskulum» Novi Rusinovi, kjer je bil ...alu izvoljen za tovarniške...sindikalnega zaupnika. Iz ...e borbe levičarskih social...mokratov proti desničarskim ...portunistom je zrasla 1921. ...a Komunistična partija CSR Gottwald je dal med prvimi ...j pristanek. Kaj kmalu se ...odlikoval po svojih organi...cijskih in političnih sposob...stih. Zaradi tega mu je par...nakazala važne naloge. Bil ...upravnik slovaškega komu...tičnega glasila «Glas ludu» ...pozneje urednik komunistič...ga dnevnika «Pravda». Leta ...24. je bil imenovan za glav...ga urednika «Pravde», ki se ...tiskala v Ostravi, velikem ...ustrijskem središču Morav...e. Gottwald je bil imenovan ...važno mesto prav v dobi, ...je morala voditi Partija ...ke borbe proti oportunistom, ...so imeli takrat večino v ...dstvu omenjenega glasila. ...rog Gottwalda so se zbrale ...e zdrave sile levice, ki so ...ko zaključile svojo borbo ...zmago šele 1929. leta.

Na III. kongresu Partije je ...Gottwald izvoljen v CK. ...škoslovaška partija je preživljala takrat težke čase. Vodstvo je prešlo v roke oportunistov, ki niso bili v stanju izpolniti nalog nakazanih delavskemu razredu, posebno kar se tiče razdobja velike gospodarske krize 1929-1930. Na VI. kongresu Komunistične internacionale je Gottwald z vso odločnostjo razkrinkal oportunistično politiko, ki jo je vodila skupina takratnega sekretarja Partije Jileka. Na podlagi njegove intervencije je Komunistična internacionala naslovila vsem članom češkoslovaške Partije odprto pismo, v katerem je prikazala napake oportunističnih voditeljev ter dala smernice za novo politično linijo. In na V. kongresu partije, ki je bil februarje 1929. so bili oportunisti dokončno poraženi, vodstvo je prešlo v roke frakcije boljševikov. Gottwald, čigar ugled je v tem času zelo narastel, je bil izvoljen za generalnega sekretarja.

Klement Gottwald je vodil partijo v težkih gospodarskih in političnih borbah proti češkoslovaški buržoaziji, ki je prešla od vedno večjega zatiranja delavskega gibanja do pristanka na protisovjetsko «križarsko vojno» in od te na odkrito sodelovanje s Hitlerjem.

Na VII. kongresu Komunistične internacionale je tov. Gottwald zasnoval skupno z drugimi voditelji evropskega proletariata politiko široke ljudske fronte kot uspešnega sredstva za zajezitev fašizma in nove vojne. Na VII. kongresu KP CSR, ki je bil 1936. leta, je Gottwald naslovil poziv vsem domoljubnim silam v deželi za nacionalno enotnost ter predlagal sklenitev sporazuma o sodelovanju z ZSSR. Ze takrat je predvideval, da bo Hitler zavratno napadel Češkoslovaško in da bo buržoazija izdala narod ter kapitulirala pred sovražnikom. In njegova predvidevanja so se tri leta pozneje na žalost tudi uresničila.

Po Hitlerjevi okupaciji Avstrije je bila usoda CSR dejansko že zapečatena. Fašistična Heinleinova stranka je pripravljala sporazumno s Hitlerjem težko provokacijo. Prebivalstvo Sudetov je bilo pozvano na vstajo, dočim so se Hitlerjeve horde naglo bližale moravski in šlezijski meji. KP je mobilizirala v vsej deželi ljudske množice, da prepreči zaroto in Gottwald je v parlamentu z vso odločnostjo razkrinkal temne naklepe buržoazije. Zarota je bila sicer preprečena, toda nekaj dni pozneje je bil vsiljen deželi nesramni diktat iz Monakovega. Edino ZSSR je ostala vedno ob strani češkoslovaške republike in ponudila svojo podporo, ki jo je pa vlada v Pragi odklonila in odprla na stežaj vrata Hitlerju. Na veliki javni manifestaciji, ki je bila 10. septembra na Slovanski Ostravi v Pragi je Gottwald razkrinkal kapitulanstvo vlade ter zagotovil, da bo KP nadaljevala svojo borbo proti fašizmu. Kot odgovor je vlada postavila KP v ilegalo.

15. marca 1939. je Hitler zasedel vse ozemlje Češke in Moravske ter ustanovil slovaško državo na čelu z lutko mons. Tisom. Po nalogu Komunistične internacionale je bil Gottwal poslan v Moskvo odkoder je vodil ilegalno borbo Partije. Sestavljal je osebno vse oddaje moskovskega radia za CSR ter ilegalnih radijskih postaj, ki so bile razmeščene v deželi, vodil je pogajanja za ustanovitev češkoslovaške vojske na ozemlju SZ, sodeloval je obenem pri organiziranju partizanskega gibanja na Slovaškem, Moravskem in v Češki. Se pred koncem vojne je nakazal smernice za novo ljudsko državo, ki jih je tudi predložil Benešu ob priliki njegovega prihoda v Moskvo, kjer se je takrat podpisal prijateljski sporazum z ZSSR. Po osvoboditvi se je Gottwald vrnil v domovino, kjer ga je narod sprejel z veličastnimi manifestacijami. V novi vladi je bil izvoljen za podpredsednika. Nekaj mesecev po osvoboditvi je začrtal smernice za obnovo dežele. Na VIII. kongresu KP, ki je bil 28. marca 1946. je Gottwald posvaril komuniste pred prevelikim optimizmom in lahkomiselnim navdušenjem nad zmago. Opozoril je, da čakajo Partijo nove borbe proti notranji reakciji, ki se je skušala upirati uresničitvi ljudskega programa.

Februarja 1948. leta je češkoslovaško delovno ljudstvo dokončno pometlo z domačo reakcijo, ki je prišla medtem že na pot sabotaže in zarote proti oblasti ljudstva. Tudi v teh dneh so prišle Gottwaldove zmožnosti voditelja še enkrat do popolnega izraza. Z odločnostjo in premočrtnostjo je znal zatreti pripravljeno zaroto ter rešiti politično krizo. Z odstranitvijo iz vlade reakcionarnih elementov je bila odprta pot za utrditev ljudskega režima in gradnjo socializma. Po Beneševi smrti je bil Gottwald izvoljen za predsednika republike. Maja 1949. je na IX. kongresu Partije podal bogat obračun doseženih uspehov, kot poraz reakcije, uspešna dovršitev dveletnega načrta in vsestranska utrditev države. Tudi tokrat je opozoril komuniste, naj se nikar ne vdajajo lahkomiselnemu optimizmu in dogodki so pokazali pravilnost njegovih ugotovitev. Takrat je povsem pravilno opozoril, da je bila reakcija sicer poražena, ni pa bila še popolnoma likvidirana. Menjala je le metode in oblike borbe; prešla je na špijonažo, sovražno propagando in teroristične akcije.

Svoj dragocen in odločilen doprinos je dal Klement Gottwald pri razkrinkanju tolpe Slanskega, ki se je vznezdila v vodstvu Partije in vlade. Pod modrim vodstvom velikega revolucionarja je ljudska oblast pravočasno onesposobila nevarno agenturo angloameriškega imperializma.

V zadnjih treh letih, ko je bil Gottwald izvoljen za predsednika republike beleži mlada ljudska republika velik vsestranski razvoj. Po njegovi zaslugi stopa danes CSR s krepkimi koraki v socializem, za kar ima vso podporo Sovjetske zveze in dežel ljudske demokracije. S prvo petletko, ki bo dovršena letos, si je ČSR pridobila šesto mesto v svetu med največjimi industrijskimi državami, utrdila je obrambo dežele in v veliki meri zvišala življenjsko raven ljudstva.

V zadnjih treh letih, ko je navezal vse svoje življenje na stvar delovnega ljudstva, je izgubilo mednarodno delavsko gibanje eno izmed največjih osebnosti in enega izmed najbolj priznanih državnikov današnje dobe.

Stalin v okopih pri Caricinu leta 1918.

KARL MARX

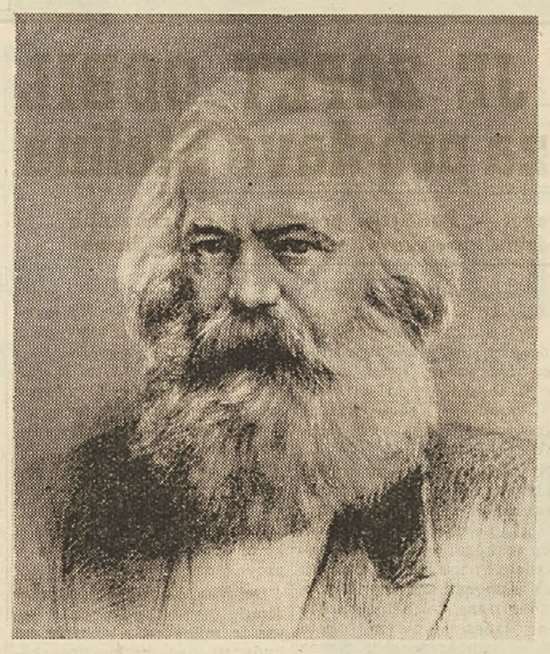

14. marca je poteklo 70-let, odkar je umrl Karl Marks, ustanovitelj znanstvenega socializma in genialni učitelj svetovnega proletariata. Marks je prvi odkril zakone razvoja človeške zgodovine in je v svojih dragocenih delih izdelal teorijo in taktiko proletarskega socializma. Med drugim je leta 1847, skupno s svojim narazdružljivim prijateljem in sotrudnikom Engelsom, sestavil «Komunistični manifest», osnovno listino socializma, v kateri je prvič na genialen način prikazan novi nauk o družbi in o razrednem boju ter poudarjena revolucionarna vloga proletariata, ki bo ustvaril novo, komunistično družbo. Marksizem je postal temeljni nauk in vodilo vsega delavskega gibanja v svetu. Lenin in Stalin sta ta nauk še bolj razširila in obogatila. Sledeč marksizmu, leninizmu in stalinizmu se je danes tretjina človeštva osvobodila izkoriščanja človeka po človeku in si gradi srečno socialistično domovino, ki jo je pred tolikimi leti napovedal veliki genij Karl Marks.

Sprehod po podeželju

ŠEMPOLAJ

Že večkrat smo pisali o nujni potrebi gradnje novega šolskega poslopja v Sempolaju. Na žalost se moramo k temu vprašanju ponovno vračati, ker se bližamo zaključku šolskega leta in o gradnji te šole ni do danes ne duha ne sluha. Odgovorna za občinska javna dela, tov. Slavec in nabrežinski župan, sta v zvezi s tem vprašanjem že večkrat posredovala pri ZVU. Vsakokrat sta pa dobila od ravnateljstva za javna dela pri ZVU samo lepe obljube. Znano nam je, da je bil denar za gradnjo šole v celoti nakazan že pred par meseci. To delo pa še ni prišlo na dražbo, kar dokazuje nezanimanje za šolsko vprašanje in veliko birokracijo, ki vlada pri oddelku za javna dela ZVU.

Smatramo, da je skrajni čas, da se reši to vprašanje in se čim prej prične z gradnjo šole. Vsako nadaljnje birokratsko zavlačevanje bi onemogočilo pričetek šolskega pouka v prihodnjem šolskem letu v novem poslopju. Z rešitvijo tega vprašanja bi bila omogočena izpraznitev starega šolskega poslopja, v katerem bi se lahko začasno namestil otroški vrtec.

S.

BORŠT

Gnezdece «lipove glave» naše vasi se je v zadnjih dneh, ob priliki smrti dveh velikih Slovanov, tovarišev Stalina in Gottwalda, razživelo od veselja. Ne vemo, če se je to zgodilo po navodilih «višjih» ali pa na podlagi njihove lastne pobude, ki, kot je znano, sloni na «visoki» politični doslednosti in kulturni «vzgoji». Dejstvo je, da se ob podpori ali pod vodstvom nekega debelega moža v naši vasi že prerokuje prehod na drugi svet vseh, od višjih do najmanjših, voditeljev komunističnega gibanja tudi na našem Ozemlju. Pravijo, da se bo to zgodilo po več ali manj naravni smrti. Kot se vidi, vse po krščanskih načelih.

Ostal pa bo seveda Tito, ki po izdajstvu, ki ga je izvršil nad delovnim ljudstvom, postaja vedno večji prijatelj teh ljudi.

Le kar po tej poti «fantje», da vas ljudstvo temeljito spozna in vas seveda končno tudi pusti na cedilu.

A.

Sergij Prokofjev

Dne 8. marca je zaključil svoje plodno življenje Prokofjev, veliki sovjetski skladatelj nove dobe, ki je ob strani glasbenih velikanov kot so bili Bela Bartok, Stravinski in Hindemit dosegel s svojim delom najširša priznanja med narodi svega sveta.

Prokofjev se je rodil v Sanzovki v Rusiji dne 23. aprila 1891. Naravno nadarjen za glasbeno umetnost se je že v mladih letih poglobil v spoznavanje prvih glasbenih skrivnosti ob ljubeznjivem vodstvu svoje matere Marije Grigorjevne, ki je bila izvrstna pianistka. V letu 1901 je kot desetleten deček izkazal svoja skladateljsko ambicijo s prvimi originalnimi skladbami. V trinajstem letu je stopil v konservatorij v Leningradu po nasvetu tedanjega glasbenika Glazunova, profesorja na konservatoriju zraven največjih glasbenih umetnikov tedanje dobe Korzakova in Liadova.

V času študija se je seznanil z raznimi velikimi glasbeniki. Spoznal je mnogo glasbenih del, od katerih je mnogo pridobil, nakar se je prvič predstavil pred publiko kot dober poznavatelj sodobne glasbe s svojimi najbolj poznanimi deli za glasovir (Legenda in Diabolična sugestija), katere skladbe so imele veliko priznanje od strani poslušalcev.

V letu 1909. je dokončal glasbeno akademijo z diplomo svobodnega umetnika in dve leti pozneje se je predstavil publiki s «Koncertom za glasovir in orkester», kateri je začrtal odločen začetek sijajne, bojevite kariere skladatelja, toliko bolj, ker so njegove skladbe ustvarjene v novem originalnem stilu, ki je bil za nekatere kritike in za dober del publike še nepojmljiv.

Vendar so njegove skladbe prodrle tudi v zapadni do skrajnosti formalistični svet in njegove najlepše partiture, suita Scita ter operi «Zaljubljen v tri oranže» in «Glumač» so žele po vsem svetu navdušena priznavanja. Njegove skladbe so skoro vedno izvirale iz ruskih narodnih motivov. Vendar pa je ob stikih z zapadnim tendenčnim formalizmom sam včasih zapadel njegovemu vplivu, ki ga večkrat srečamo v njegovih skladbah poznejših dob.

Znana konferenca Zdanova v letu 1948. je postavila zdrave temelje sodobni sovjetski glasbi na podlagi klasikov in zdravih narodnih tradicij tako po obliki kot po vsebini in je strogo kritizirala tendenco tujega, narodu nepojmljivega formalizma: šele tedaj se je Prokofjev dokončno otresel vsakega takega škodljivega pojava in se spet približal svojemu narodu ter je v skupnem naporu za zgraditev novega socialističnega sveta zgradil svoje najlepša dela kot na primer Oratorij za mir, muziko k filmu Aleksander Nevsky in še mnoga druga dela.

V zadnjih letih so se njegova novejša dela uveljavila celo v zapadnem svetu, kjer so se izvajala le redko kdaj poprej.

Prokofjev je postal pravi narodni napredni revolucionarni umetnik, kar pričajo njegova dela. Kot takega se ga bo ves napredni svet še dolgo spominjal.

V deželah socializma

NAJVECJE POLJSKO ODLIKOVANJE ZIDOVSKEMU UMETNIKU

Poljska vlada je te dni podelila največje poljsko odlikovanje slavnemu židovskemu kiparju Kaimanu Klebu za njegovo umetniško delo «Borbeni Geto».

Odlikovanje je umetniku Kelbu izročil minister za umetnost in kulturo V. Sokorski ob svečani razstavi likovne umetnosti v Varšavi.

RAZVOJ PREMOGOVNIKOV V LR MONGOLIJI

25. decembra 1952. je poteklo 13 let od začetka izkoriščanja ležišč premoga v pokrajini Nalaih. V teh 13 letih so ti premogovniki postali dobavitelji goriva za vsa industrijska podjetja, ki se nahajajo v pokrajini. Premogovnike so opremili z najmodernejšimi stroji in napravami. Rudarji so proslavili obletnico z novimi uspehi pri delu. Ob tej priliki je presidium Mongolske ljudske republike odlikoval 52 delavcev in inženirjev, ki so se izkazali pri delu v rudnikih Nalaiha.

ŠOLE NA SKRAJNEM SEVERU ZSSR

Za časa carske Rusije so bili kraji na skrajnem severu dežele popolnoma brez šol. Ljudstvo je živelo v mračnjaštvu in neznanju. Sedaj pa deluje na skrajnem severu, v Habarovski in Krasnojarski pokrajini, v Jakutski in Burjat-Mongolski Avtonomni SSR, v Amurski, Tjumenski, Čitinski, Irkutski in Arhangelski oblasti, preko 250 osnovnih sedemletnih in srednjih šol. Učenci so preskrbljeni s hrano, obleko, učbeniki in ostalimi solskimi potrebščinami. Danes se v teh šolah uči okrog 14 tisoč sinov in hčera Čukčev, Eskimov, Korjakov, Mansov, Evenkov, Nanajcev in drugih narodov, ki žive na skrajnem severu Sovjetske zveze. V številnih mestih obstajajo tudi pedagoške šole, kjer se vzgaja kader domačih učiteljev in profesorjev.

Za Prvi maj bodo letos nastopile tudi folklorne skupine s plesi

Razpis nagradnega tekmovanja za najboljše skupine

Čeprav nas od 1. maja deli še cel mesec in pol dni, je dobro, da že sedaj govorimo, kako bomo proslavili ta praznik, da tako poživimo zanimanje za pospešenje priprav.

Povorka, zborovanje, rdeči nagelj so za naše ljudstvo postali že tradicija, kot je tudi tradicija telovadno-športni nastop, ki ga naša mladina nudi na stadionu pri Sv. Soboti in ki vsako leto privablja veno številnejšo in bolj navušeno množico.

Danes želimo nekoliko spregovoriti prav o telovadnem nastopu. Mladina se zaveda, kako važno mesto ima v manifestacijah, zato se skuša vsako leto bolje pripraviti, z novimi pobudami, da bi bil uspeh čim večji.

Letos bomo imeli razne novosti. Mladinci in mladinke bodo izvajali množični nastop «Mavrične barve», katerega vajo prikazuje slika in ki bo predstavljal skladno skupnost kretenj in barv. To je priprosta vaja, ki ima pa velik pomen, ker ima namen izraziti željo po miru naše mladine.

Dekleta, ki vsako leto prejemajo največ priznanja, bodo tudi izvedla ples, ki poveličuje delo, veselje, mladini lastno brezskrbnost.

Končno bodo nastopile tudi folklorne skupine in v tem je največja novost. Mladinci in mladinke v narodnih nošah bodo prikazali nekatere lepe tradicije prebivalcev naših krajev.

Obeta se torej zelo bogat in pester spored. Telovadne vaje so v sekcijah, kjer so se že začele, zbudile veliko navdušenje. Toda ZKM opozarja sekcijske, ulične in vaške komiteje na potrebo, da se nemudoma lotijo dela. Ne smemo čakati zadnjih dni za mobilizacijo telovadcev. Vaditelji poznajo že dobro vse kretnje, treba je le vsepovsod začeti z vajami.

Zato pa, le marljivo na delo, vsi lahko v tej tekmi zmagajo. Prihodnji teden bomo začeli obiskovati sekcije in tedaj... pazite na lestvico!

Ob priliki 1. maja napoveduje Izvršni komite tekmovanje med vsemi sekcijami Zveze komunistične mladine za mobilizacijo mladincev in mladink za telovadni nastop. Po ciljih, ki so bili določeni, se sekcije delijo v tri kategorije in sicer: 1. kategorija do 20 telovadcev, 2. kategorija od 20 do 30 telovadcev in 3. kategorija od 30 telovadcev dalje.

Od prve kategorije bodo nagrajene tri najboljše sekcije z naslednjimi nagradami: 1. majice in hlačke za popolno četo odbojke; 2. knjižnica v vrednosti 2.000 lir; 3. igra tombole. Dve najboljši sekciji druge kategorije bosta prejeli: 1. popolno opremo za namizni tenis (rakete, žoge, mrežo); 2. igro domino. Dve najboljši sekciji tretje kategorije pa 1. žogo za nogomet, košarko ali odbojko na izbiro sekcije-zmagovalke in 2. igro dama.

Tudi ženska telovadna skupina, ki bo med vsemi tremi kategorijami dosegla največji odstotek iznad 100 odst. določenega cilja, bo nagrajena z igro z obroči ali vodno žogo.

Nagrajevanje se bo izvršilo po 1. maju, na prazniku vaditeljev, na katerega bodo povabljene tudi sekcije zmagovalke.

Nadalje bo vsem mladincem in mladinkam, ki se bodo udeležili telovadnega nastopa, izročena posebna spominska izkaznica 1. maja 1953.

Ocenjavalno komisijo sestavijajo tovariši: Crevatin Lilijana, Grgič Rudolf, Zacchigna Klelija, Bratašević, Bogatec Marija, Spagnol Lilijana, Roman Karel in Santi O.

Vaje za množični nastop «Mavrične barve»

V starem redu so kmetje delali vsak zase, delali so na stari praočetovski način, s starimi delovnimi orodji, delali so za zemljiško gospodo in kapitaliste, za kulake in špekulante, delali so tako, da so živeli pasje življenje, hkrati pa bogatili druge. V novem, kolhoznem redu delajo kmetje družno, v artelih, delajo z novimi orodji — s traktorji in kmetijskimi stroji, delajo zase in za svoje kolhoze, žive brez kapitalistov in zemljiške gospode, brez kulakov in špekulantov, delajo za to, da od dne do dne izboljšujejo svoj materialni in kulturni položaj.

(Stalin. «Vprašanja leninizma»)

O velikem in preprostem človeku

Aleksander S. Jakovljev

(Nadaljevanje in konec.)

«Pri izpolnjevanju te naloge bom moral pogostoma obiskati letališče, v moji tovarni pa primanjkuje avtomobilov. Potreboval bi dva avtomobila M-1.»

«Samo to? Samo dva avtomobila?»

«Da, nič drugega, vse drugo imam.»

Pogovor je bil končan.

Takoj sem se napotil v tovarno. Ko sem prispel tja, me je že sprejel moj namestnik z besedami:

«Aleksander Sergejev, pravkar so mi telefonirali iz Narkoma, iz avtotraktorske industrije. Prosili so, naj pošljem človeka s pooblastilom, da prevzame dva avtomobila M-1.»

Čez uro je telefoniral tajnik tovariša Molotova in vprašal, če smo prejeli avtomobila. To je bilo že nadzorstvo, ali je bil ukaz izpolnjen. Pomislil sem: to je stalinski stil dela! Vidiš, tako bi morali vsi delati.

V državniških poslih ima tovariš Stalin priliko, da se srečuje z novimi ljudmi. Rad jih opazuje, da bi spoznal, koliko je vreden vsak izmed njih in kaj jim lahko zaupa, za kaj je kdo sposoben. Pogosto meša v poslovne pogovore šale in domislice. Ob neki priliki smo bili zaradi nekih zadev pri Stalinu. V pogovoru je bilo omenjeno, da se nekateri delavci niso najbolje izkazali. Stalin je mimogrede pripomnil:

«To sta Miltijad in Temistoklej iz Zamoskvorečja!»

Pri tem nas je pazljivo pogledal, da bi videl, ali je učinkovalo ali ne. Jaz ga nisem povsem razumel in sem vprašal:

«Zakaj iz Zamoskvorečja?»

«Ali morda veste, kdo sta bila Miltijad in Temistoklej?»

«Vojskovodji stare Grčije.»

«In s čim sta se izkazala?»

«V nekih bitkah, s čim, ne vem dobro.»

Sramoval sem se svojega neznanja zgodovine stare Grčije.

Ob neki priliki, ko je Stalin izražal svoje mnenje o nekem delavcu, ga je primerjal z nekom iz Cehovlje «Svatbe». Po tem je nenadno vprašal:

«Ali se spominjate „Svatbe"?»

«Ne, ne spominjam se, tovariš Stalin.»

«Ali niste brali Cehova?»

«Bral sem nekajkrat vsa njegova dela, a prav „Svatbe" se ne spominjam.»

«Toda stvari so, ki jih ni mogoče pozabiti.»

Zopet sem se sramoval. In mislil sem, da sem načitan in kulturen človek.

Bodisi da je predmet pogovora tehnika ali politika, Stalin rad navaja primere iz zgodovine, mitologije in iz klasične literature.

Izvrstno citira z velikim humorjem «Zgodovino našega mesta» in neusmiljeno zasmehuje tiste, ki so ostali še nekoliko podobni ščedrinskim junakom.

Pripravljali so se, da preizkusijo neko novo letalo. Bilo ga je treba poizkusiti čimprej. Toda našli so se neki modrijani, ki so predlagali, da bi letalo odvedli na poizkušnjo daleč od tovarne, češ da so piloti, ki naj bi ga preizkusili, že tam.

Stalin je dejal:

«Zakaj naj bi vlekli letalo tja? Bolj enostavno je, da pridejo piloti sem. Zakaj ne mislite na to? Zgledujete se na bedakih. Ali se spominjate, kako so vlekli tele v kopališče, v Volgi so pa zamesili kruh.»

Nekoč, pozno ponoči, po dolgem poslovnem pogovoru v delovnem kabinetu je Stalin povabil vse navzoče k sebi na večerjo.

«Za danes je bilo dovolj. Ne vem, kako je z vami, toda jaz sem lačen. Ne vabim nikogar posebej, da bi ne sprejeli tega kot dolžnost in breme, toda kdor hoče večerjati, naj izvoli.»

Kdo bi odklonil večerjo s Stalinom? Ali se pogosto zgodi, da prejmeš tako vabilo?

Vsi smo šli z njim v njegovo stanovanje. Se preden so prišli gostje, je bila v jedilnici že pogrnjena miza.

Pohištvo v Stalinovem stanovanju je skromno in preprosto. Preseneča obilica knjig. Celo v jedilnici so omare polne knjig. Med večerjo teče pogovor o najrazličnejših vprašanjih, političnih, mednarodnih, o tehniki, književnosti, umetnosti.

Vsi povsem prosto ter neprisiljeno izražajo svoje mnenje. Ni vzdušja podrejenosti, zadržanosti — vsi so enaki.

Stalin pogosto jemlje knjige v roke in išče v njih podatkov. Ko se ogreje za kakšno vprašanje, pristopi k omari in vzame potrebno knjigo. Ce gre za kakšno zemljepisno vprašanje, vzame v roke svoj stari, že oguljeni zemljevid in pravi:

«Poglejmo na moj zemljevid. Sicer je že povsem raztrgan, toda še ga lahko rabimo.»

Stalinovo pripovedovanje je vselej polno primerov iz književnosti. Izreden spomin ima. Daljše odlomke iz posameznih del navaja skoraj dobesedno. Posebno ceni Gorkega, Cehova in Saltikova-Sčedrina.

Ko je bil ob neki priliki pogovor o pustolovski literaturi, o delih Maine-Reeda in Cooperja, je Stalin povedal, da je v otroških letih prav požiral njune romane.

Tudi mene so v mladosti mikale takšne knjige. Dejal sem:

«Da, to so zelo zanimive in koristne knjige. Škoda, da zdaj ne pišejo takšnih knjig in da niti ne ponatiskujejo starih.»

Stalin se je zvito nasmehnil:

«Kako naj naši izdajatelji objavljajo Maine-Reeda in Cooperja, ko nič ne pišeta o kolhozih in traktorjih!»

Stalin je izredno prefinjen v odnosu do ljudi. Vljuden in obziren je do svojih sobesednikov. Ko jih pokliče k sebi, vselej vpraša:

Ali niste preveč zaposleni? Ali bi mogli priti takoj k meni, ne da bi trpelo delo?»

«Seveda, tovariš Stalin!»

«Torej pridite čim prej.»

Prejšnje čase, ko še nisem bil namestnik Narkoma letalske industrije, je Stalin vselej, ko sem prišel k njemu, vprašal:

«Ali imate avtomobil?»

Vprašal je zato, da bi poslal avtomobil, če bi ga ne imel.

Stalin pogosto stavi za zgled življenje in delo Vladimirja Iljiča-Lenina. Rad se spominja raznih srečanj z njim Nekoč mi je pripovedoval o naslednjem dogodku:

«Leta 1918. se je sovjetska vlada odločila, da se preseli iz Petrograda v Moskvo. V Moskvi je bilo nemirno, ker je bila šele zadušena vstaja eserjev in menjševikov.»

«Ko smo prispeli v Moskvo,» je pripovedoval Stalin, «smo se sopotniki Vladimirja Iljiča zelo bali za njegovo varnost. Zaradi tega smo posadili Lenina sredi odprtega avtomobila in se postavili okrog njega, da bi ga nihče ne videl v primeru kakega napada. Vladimir Iljič se s tem ni hotel sprijazniti in je zahteval, da bi vsi sedeli poleg njega, kar smo pa odklonili in smo ves čas stali.»

Skozi sijajno šolo gre vsakdo, ki se pri delu srečuje s tovarišem Stalinom. Sleherni pogovor z njim mu zapusti globok vtis. Po vsakem srečanju z njim čutiš, kako si se politično in strokovno obogatil.

TU PA TAM...

DOBRO MU JE POVEDAL — *V dneh, ko je stotine milijonov ljudi po vsem svetu žalovalo zaradi smrti tov. Stalina, si lahko našel tudi take, ki so se škodoželjno posmehovali, in ne bo težko uganiti, da so bili to titofašistični izmečki človeške družbe. Nekateri bolj zagrizeni so skušali celo ironizirati na račun globoke bolesti naših tovarišev in simpatizerjev. Tako se je našel neki titovski izmeček, ki se je hotel nekoliko «pozabavati» z nekim našim simpatizerjem in ga je zato nagovoril: «Ali ne greš na pogreb Stalina v Moskvo?» Naš simpatizer pa ga je takoj zavrnil: «Ni potrebno, da grem jaz v Moskvo, ker bo tam kljub temu milijone ljudi, ki ga bodo spremili na zadnji poti in stotine milijonov je z mislijo prisotnih te dni v Moskvi. In še to si dobro zabij v tvojo titovsko butico: Stalin je umrl v lastni postelji naravne smrti in bos. Toda tvoj Tito bo gotovo umrl obut v škornje.» Na te krepke besede ni vedelo titovsko revše, kaj bi odgovorilo. Obrnilo se je urno, kot bi ga zasukala burja in jo popihalo z repom med nogami.*

«CAMBIO DELLA GUARDIA» — *Na vodstvu titopendentističnega «Corriere di Trieste» je prišlo kar čez noč do «cambio della guardia». Odgovornega urednika Carolusa L. Cergolya so titovci nenadoma nadomestili z Beliharjem. Za ta «cambio» se je «Corriere» omejil le na par skopih vrstic, v katerih je povedal, da je bila padlemu v nemilost poverjena naloga «reorganizacije inozemskih dopisništev». Res radovedni smo, kje ima titopendentistično trobilo svoja «dopisništva», ko pa je znano, da se za vesti iz inozemstva poslužuje raznih agencij? Očividno je torej, da se je bivši «odgovorni» hudo zameril v ul. Ruggero Manna, če ne morda celo pri «sivi eminenci» v Ljubljani, in iz tega foruma je priletela puščica, ki mu je podrla udobni stolček. Novi «odgovorni» pa se na vse kriplje trudi, da bi čim bolj ustregel gospodarjem. Zaradi tega ni nič čudnega, da je posebno te dni skoro cela prva stran «Corriere» posvečena Titlerjevemu obisku v Londonu. In «Corriere» servira Titlerja svojim bralcem v vseh mogočih omakah, kljub temu da postaja ta «porcija» neprebavljiva celo za najbolj trdne želodce.*

DVORNI NOREC — *Obče znano je, da so se vladarji in kralji vseh dob običajno precej dolgočasili. Da bi jim lepše mineval čas je bila nekoč navada, da so imeli na vsakem dvoru po enega ali več dvornih norčkov, ki so s svojimi dovtipi in burkami preganjali dolgočasje zehajočim kronanim glavam. Doba dvorskih norčkov in sentimentalnih Romejev in Julij je že daleč za nami. Svet se modernizira, danes živimo v dobi atoma, letala na reakcijski pogon, helikopterja, to je v dobi visoke tehnike in tudi tistih par vladarjev, ki so še ostali na grbi človeštvu se danes zabava drugače. Tako se je n. pr. trebušnik Faruk zabaval s celo knjižnico pornografske literature in slik in znano je tudi, da je imela taka «zabava» še širši in bolj otipljiv obseg. Na angleškem dvoru pa je zopet drugače, tudi tam namreč korakajo z razvojem časa. Tako vidimo, da so n. pr. povabili na dvor nič manj kot samega Titlerja. In ni dvoma, da bo znal mož brhke Jovanke zabavati s svojimi «vici» o «gradnji socializma», «petletnem planu», «novih teorijah marksizma» prav ves angleški dvor in da bo celo staremu Churchillu ušla od samega krohotanja cigara iz ust.*

Svetovni teden mladine

Kot vsako leto, tako bo tudi letos mladina vsega sveta proslavljala Svetovni teden mladine, ki bo od 21. do 29. marca pod okriljem Svetovne zveze demokratične mladine. Skupno z mladine. Ta konferenca ima tržaški demokratični mladinci proslavljali Teden mladine s tem, da bodo pospešili svoje delovanje v korist širokih mladinskih množic našega Ozemlja. Posebno bo naša mladina ojačila svojo akcijo solidarnosti z mladino in prebivalstvom cone B, proti dejanskemu razkosanju STO.

Istočasno s Tednom mladine se bo od 22. do 27. marca vršila na Dunaju Mednarodna konferenca za obrambo pravic mladine. To konferenca ima namen konkretno prispevati k izboljšanju življenjske ravni in pogojev dela in učenja mladine in uživa pristanek Svetovne sindikalne zveze in drugih mednarodnih organizacij ter raznih uglednih osebnosti.

Za obe manifestaciji se naša mladina vneto pripravlja; podpisuje pozdravne razglednice, ki bodo poslane na Dunaj, brzojavke za mladino raznih dežel, vrši priprave za centralno proslavo teh važnih dogodkov.

S svojim delovanjem bodo mladi demokrati našega Ozemlja dali svoj pomemben doprinos borbi za mir in proti ponovnemu vstajenju fašizma.

V MESTU IN DELO NA PODEŽELJU

PALUTAN JE ZOPET ODBIL dovoljenje za proslavo Stalina

Tudi tokrat prazen izgovor - Policijske preiskave na stanovanjih tovarišev - Molk o izidu preiskave glede eksplozije bombe

Demokristjanski conski predsednik je že drugič odbil naši Partiji dovoljenje za Stalinovo proslavo. Prejšnji teden je bila vložena prošnja za proslavo, ki bi se morala vršiti 15. t. m. Takrat je bila odbita s praznim izgovorom, da je bila vložena prepozno, kar pa ne odgovarja resnici. Nova prošnja je bila vložena istotako pravočasno in proslava bi se morala vršiti jutri 22. t. m. v gledališču «Rossetti». Tudi drugo prošnjo je doletela ista usoda le, da je bila tokrat Palutanova utemeljitev nekoliko drugačna in sicer zaradi «javnega reda». Dejstvo pa je, da gre v prvem kakor tudi v drugem primeru le za običajno sovražno pretvezo.

Razen tega smo zvedeli, da je consko predsedstvo prepovedalo tudi izredno poulično razprodajo «Unità», ki bi se morala vršiti jutri na čast 60. obletnice tov. Togliattija.

Že zopet smo torej priča načrtnemu postavljanju vseh mogočih ovir naši Partiji in demokratičnemu gibanju od strani oblasti, ki so po drugi strani vsestransko naklonjene raznim fašističnim manifestacijam. Dovolj nam je kričeči primer, ko je vojni zločinec in fašistični izrodek Valerio Borghese novembra lanskega leta lahko javno in nemoteno govoril v našem mestu, kar že samo po sebi pomeni najbolj ostudno žalitev spomina deset tisočev padlih v borbi proti nacifašizmu. Takrat ni prišlo conskemu predsedniku niti najmanj na misel vprašanje «javnega reda». Prav tako se demokristjan Palutan ni spomnil na «javni red», ko je izdal dovoljenje za fašistično zborovanje zloglasnega Mussolinijevega privrženca De Marsanicha, ki je lahko javno in nemoteno ščuval fašistično drhal na sovraštvo proti delavskemu gibanju. In prav iz tega fašističnega zborovanja, ki je bilo organizirano kot predpriprava za 20. marec, so sledili znani dogodki, ki so se končali — kakor znano — z eksplozijo ročne bombe na Korzu.

Komunistom se prepoveduje proslava Stalina, istočasno pa vrši policija preiskave v stanovanjih demokratičnih mladincev in naših tovarišev, kot se je n. pr. pripetilo v nedeljo zjutraj na stanovanju tov. Vinicija Ugrina in Filipa Peza, kjer so agenti civilne policije stikali po vseh omarah in vseh kotih v mrzličnem iskanju... za orožjem. Tovariša so nato odvedli na sedež angleške tajne policije in jih zaslišali. Hoteli so vedeti, kakšne namene imajo komunisti za 20. marec.

Ni dvoma, da se mora nad takim samovoljnim nastopanjem policije, ki vrši preiskave pri naših tovariših celo brez vsakega, po zakonu predpisanega pooblastila, zgražati vsak razsoden meščan. Saj je vendar jasno kot beli dan, kdo ima danes v našem mestu bombe, samokrese itd. Ročna bomba, ki se je razpočila v vrstah misinov na Korzu, je menda najboljši dokaz. In če to ni dovolj, imamo še primer provokatorja, ki so ga prijeli v sredo zvečer pred Domom pristaniških delavcev, pri katerem so našli kar dva nabita in za strel pripravljena samokresa. V to smer naj se torej obrne policija in ni dvoma, da bodo imele take preiskave tudi uspeh.

Toda policija ni še do danes izdala izčrpnega in jasnega poročila o izidu preiskave glede dogodkov, ki so se odigrali 8. t. m. v našem mestu. Do danes ni še izsledila glavnih krivcev navedenih dogodkov.

Nasprotno, razna klerofašistična glasila so začela že od vsega početka podtikati odgovornost... komunistom in iz tega hočejo ustvarjati še ostrejše protikomunistično vzdušje, ki bi jim služilo za izvajanje provokacij in neredov.

Delovno ljudstvo našega ozemlja pa bo odgovorilo na vse te manevre s povečanjem budnosti nad vsako provokacijo, ki jo bo znalo tudi pravočasno odbiti.

Komemoracija pri Magdaleni

V Ljudskem domu pri Magdaleni je bila komemoracija tovariša Stalina, ki se je imela vršiti v petek, 20. t. m., prenešena na prihodnji petek 27. marca ob 20. uri. Velikega učitelja bosta počastila že najavljena tovariša Justo Košuta in Bonomo Tominez.

NEZLOMLJIVA ENOTNOST PRISTANIŠČNIKOV

Potrdili so zaupanje prejšnjim voditeljem

V nedeljo so se pričele volitve v vodstva in odbore pristaniških družb. Prvi so volili v nedeljo in ponedeljek delavci družbe za pretovaranje na kopnem, ki so dali dostojen odgovor vsem poskusom rovarjenja raznih, posebno titovskih prikritih in odkritih agentov, ki se povsod stalno trudijo da bi vnesli razdor med delovne ljudi in jih s tem oslabili, da bi postali lažji plen izkoriščevalcev.

Volitve so se vršile v popolnem redu, po pravilih, ki jih je vsilila vojaška okupacijska oblast. Izid volitev je pokazal, da je bil dosedanji voditelj Mario Ghetz ponovno potrjen z 90,46 odst. glasov, njegova dva namestnika, Umberto Novacco in Mario Bertocchi sta bila tudi ponovno izvoljena s približno 86 odst. glasov. Tudi v odbor so bili ponovno izvoljeni bivši člani, delavci Armando Strubelj, Edoardo Francesconi, Giovanni Domio, Zeffirino Zanini, Giovanni Vivoda, Liucano Požar, Rodolfo Castellani, Mario Pison in bivša revizorja Giuseppe Ballarin in Antonio Scheri s povprečno 80 odst. glasov. Tako so zavedni pristaniški delavci dokazali vsem sovražnikom, da popolnoma zaupajo staremu vodstvu, ki je vedno znalo pravilno ščititi njihove interese in da želijo, da jih to vodstvo še nadalje vodi in zastopa.

Podoben odgovor bodo brez dvoma dali tudi delavci ostalih pristaniških družb, ko bodo poklicani, da izvolijo svoja vodstva v prihodnjih tednih.

V počastitev nesmrtnega Stalina

V počastitev spomina nesmrtnega Stalina je pridobila KP v Dolini 3 nove člane. Tudi celica v Mačkovljah je te dni sprejela v svoje vrste 3 nove člane.

Tako se naši tovariši najdostojneje oddolžujejo spominu velikega voditelja in učitelja svetovnega proletariata.

NAJ SI TITOVCI ne belijo butic

Kljub temu da so gospodarji naših sovražnikov ukazali molk okrog četrtega kongresa Komunistične partije, so titofašisti in pripadniki drugih slovenskih nacionalističnih skupin izpovedali svoje mnenje glede Centralnega komiteja naše Partije, ki ga je kongres izvolil. Seveda je bilo to mnenje, kot vsaka njihova poteza, podano v smislu provokacije proti naši Partiji in demokratičnemu gibanju.

Titofašisti, predvsem, se dobro zavedajo velikega pomena in uspeha našega kongresa in dobro vedo, da sklepi tega pomenjajo korak naprej v borbi, ki jo delovno ljudstvo našega Ozemlja vodi proti njim in njihovim imperialističnim gospodarjem, za mir, bratstvo med narodi in blagostanje.

Zato se je fašistični list «Primorski dnevnik» kar dvakrat oglasil in skušal vreči dvom na vodstvo naše Partije. Tudi koprsko radijsko trobilo je dvignilo po tem vprašanju velik hrušč.

Kar čez noč so za njih in za njim podobne elemente postali do včeraj «Vidalijevi agenti v službi italijanskega imperializma» pravi Slovenci, žrtve Vidalijeve politike. In glej čudo, pokazujejo se celo zaskrbljeni za usodo teh naših tovarišev.

Mi, ki titofašiste dobro poznamo, jim svetujemo, da si s tem ne belijo butic. Zaupanje članov Partije in vsega demokratičnega prebivalstva v sedanje, kot v prejšnje vodstvo je neomajno, kar so in bodo dokazale vse borbe, ki jih vodi naša Partija. Namesto določenega števila neizvoljenih tovarišev so bili izvoljeni od kongresa drugi tovariši v Centralni komite. Eni in drugi pa bodo kot sedaj ramo ob rami nadaljevali z delom in v borbi na podlagi nalog, ki jim jih nalaga Partija.

Toda titofašistom moramo objasniti še eno stvar: mi smo našo Partijo očistili in očistili že leta 1948, ob priliki zgodovinske resolucije Informacijskega urada, vseh protipartijskih elementov. Med temi so v prvi vrsti oni sami, ki so imeli s Partijo vezi koritarjev, zaslužkarjev in provokatorjev. Kot niso pojmovali takrat, tako ne pojmujejo danes, da je K. P. najvišja oblika organizacije delavskega razreda, ki zasleduje cilj osvoboditve delovnega ljudstva izpod izkoriščanja. Zato tudi ne morejo pojmovati, ko se tega poslanstva ne zavedajo, njenega značaja, metod dela, njenega notranjega življenja, ki je zdaleka bolj demokratično, kot v vsaki drugi stranki, in dolžnosti njenih članov in voditeljev.

Mi pa, ki se tega zavedamo, smo v Partiji ostali, se borimo pod njenim vodstvom in bomo nadaljevali borbo za dosego njenih ciljev.

ANGEL BLAŽINA

Prispevki za kongres KP

Sekcija Magdalena: Kakovič 200, Trampuš 50, Matteo G. 200, Barba 100, Drožina 50, Lorenzi P. 100, Scheri A. 100, Maslič 50, Settimi A. 50, Pečar G. 100, Geromet E. 100, Canciani A. 100, prijatelj 100, Parovel Anton 50, Alzetta E. 50, Tenze M. 50, F. R. 100, A. D. 100, P. F. 50, podpornik 40, Faidutti Armando 100, Trampuš G. 100, Bruccoli 100, Merlič 50, Micheli 50, Jermanis 100, Luconi 100, Emili 50 Antonini 50, Lipovec 100, Gosetti 500, Vekjet 500, Norio 500, Rossi 500, Fon 500, Corazza 50, Korošec 200, Moženič 200, Gerk 200, Svetina 100, Drožina 50, Borlotti 30, D. G. 50, Lidija 100, Carlo H. 50, skupno 6.070.

Za teden dni

Sobota, 21. - Benedikt
Nedelja, 22. - Tiha nedelja - (prvi krajec)
Ponedeljek, 23. - Pelagija
Torek, 24. - Gabriel
Sreda, 25. - Oznanjenje Ma
Četrtek, 26. - Emanuel
Petek, 27. - Rupert

ZGODOVINSKI DNEVI

21. 1919. proglašena Madžarska sovjetska republika.
27. 1922. na XI. kongresu VK je bil na Leninov pre izvoljen Stalin za gene nega sekretarja Partije.
27. 1941. je jugoslovansko l stvo strmoglavilo v Cvetkoviča in Mačka, k pristopila k paktu osi Berlin.

RADIO ODDAJ

TRST II.

SOBOTA: 13. Sramel kvinte duet - 18.15 Dvorak: Simfo št. 5. 19. Pogovor z ženo - Wieniawski: Koncert za viol. s

NEDELJA: Kmetijska odda 11.30 Oddaja za najmlajše - 1 Od melodije do melodije - Glasba po željah - 15. Kon pevskega zbora iz Rupe - 1 Koncert ruskih balalajk - 19. filmskega sveta - 21.30 Izbr lirika - 22. Verdi: RIGOLET 1. dejanje.

PONEDELJEK: 13. Slove motivi - 13.30 Kulturni obzor - 19. Mamica pripoveduje - Književnost in umetnost - 22. V di: RIGOLETTO, 2. in 3. dej.

TOREK: Glasba po željah - Tehnika in gospodarstvo - 21. tamo za vas - 22. Paganini: K cert št. 1. - 22.40 Koncert sa fonista Ljubivoja Slamiča.

SREDA: 13.40 Slovenski zbo 13. Koncert sopranistke Vi Bukovčeve - 19. Zdravniški ve - 20.30 Šola in vzgoja - 21. K cert violinista Ljudevita Dob nyja - 21.30 Vokalni kvartet.

ČETRTEK: 13. Koncert bar nista Franceta Langusa - 19. S venščina za Slovence - 20. K cert zbora Jadran - 21. Radij oder - Tri japonske igre.

PETEK: 13. Glasba po željah 18.15 Rimski Korsakov: Sehere da - 19. Kraji in ljudje - 20 Tržaški kulturni razgledi - 20 Slovenski zbori - 21.30 Cajkov Španski capriccio.

Aktiv KP

V torek, 24. t. m. ob 20. bo v Kinu ob morju plen partije. Vstop z vabilom partijsko izkaznico.

Titovska skrunitev praznika žen

Laž in varanje ljudstva sta izrabljen način vseh fašističn režimov in tako se ju sev poslužujejo tudi ogabni titov Mislim, da v našem slovarju ne obstaja izraz, s katerim bi l ko imenovali te v ovčji koži sk te hijene. Najhujše od vsega je, da jim še katera pohlev ovčka nasede. Težko je verje da je to v sedanji dobi še m goče, a je vendarle res. In ta si te pokvarjene duše dovolju jo prilaščati si tudi praznovan 8. marca. Dobro bi bilo, da bi te titovske reve v Trstu vsaj znanile z zgodovino praznovan 8. marca, v smislu katerega vodi borba za mir in za bratst med narodi, da bi pogledale ze ljevid in še marsikaj ter bi m milijone naprednih žena v sv tu ne prištevale peščice plačan titovskih agentk.

V imenu «borbe za mir» in «br stva med narodi» bi hotele s piti ljudstvo. Resnica je, da me tem ko smo demokratične že vsega sveta nabrale v svetu n 600.000.000 podpisov za mir proti uporabi atomske bombe, bilo to v coni B in Jugoslav najstrožje prepovedano. Res je tudi, da tisoči in tisoči dem kratičnih žena v Jugoslaviji v coni B tiče po zaporih in taboriščih. Res je, da vlada d nes v Jugoslaviji dolar in da se brastvu med narodi na glas upa nihče spregovoriti. Po sklepajo se prijateljstva med f šističnimi vladami Jugoslavi Turčije, Grčije in Franco Španije.

Na široko se je te dni ustil k prski kakor tudi jugoslovanski r dio o «veselju jugoslovanske naroda» nad smrtjo ljubljene voditelja in učitelja človešt tovariša Stalina. Toda resnica da kmečke ženice, ki pridejo Jugoslavije, pripovedujejo, ka se ljudje v skritih prostorih celo po hlevih pri živini zjoče za tovarišem Stalinom, ker bojijo, da bi jih v hiši kdo videl. To so demokratične že Jugoslavije. Teh ni bilo na «v selicah» za 8. marec niti na trg kjer so morda res kake podle pr dane duše, kakor so tudi one radiu, ki so tako poročale, za plesale.

Naj bi poročali raje, kako je Tito skrivaj odpravil iz J goslavije na obisk k tistim, ki nedavno pisali o njem, da «T je res veliko prase, toda to pra služi zaenkrat še nam!»

Z. K.

V POMOČ FAŠISTIČNIM PROVOKACIJAM

Titovci hočejo uničiti glasilo KP „Lavoratore”

Da so postali titofašisti prava udarna brigada svojih imperialističnih gospodarjev, imamo med drugimi otipljiv dokaz tudi v njih postopni in načrtni gonji proti našemu tisku. Ni jim bilo dovolj, da so se s prevaro polastili premoženja naše Partije, v zadnjem času napenjajo vse svoje sile, da bi uničili «Lavoratore», slavno glasilo tržaških komunistov.

Ni dvoma, da je naš tisk v veliko oviro za uresničitev imperialističnih načrtov glede barantanja z našim Ozemljem, pri katerem imata Tito in De Gasperi pomembno vlogo. Zaradi tega je treba na vsak način udušiti glas resnice, ki neustrašno razkrinkuje zakulisne manevre gospodarjev in hlapcev. Ta naloga je bila tokrat poverjena titovski tržaški podružnici, ki se je posebno v zadnjih letih specializirala v sličnih ogabnih poslih.

V četrtek prejšnjega tedna je bila pred civilnim sodiščem razprava, na kateri so titovci vztrajali v nečuveni zahtevi za konkurz «Lavoratora». Svojo nesramno zahtevo opirajo na neki namišljeni dolg v znesku več milijonov lir. Dejstvo je tudi, da niso hoteli sprejeti nobene ponudbe za mirno poravnavo zadeve. Titovcem torej ni mar za denar, v kolikor bi bila seveda njihova zahteva upravičena, marveč hočejo doseči likvidacijo partijskega glasila. In to so na razpravi tudi sami priznali. Uničenje «Lavoratora», glasila, ki brani interese delovnega ljudstva — to je glavni in edini cilj, ki so si ga za to priliko zastavili titovski tolovaji. Kjer se jim ne posreči provokacija, nasilje ali izsiljevanje, se poslužujejo drugih, bolj rafiniranih metod, ki jim skušajo dati povsem legalno in celo juridično obliko.

Kar jim ni uspelo ob objavi Resolucije I.U., skušajo nadomestiti sedaj in to v istem trenutku, ko se združena reakcija, od demokristjanov, misinov pa do slovenskih nacionalističnih skupin z vedno večjim besom zaganja proti naši Partiji, njenemu tisku in delavskemu gibanju. Titofašisti hočejo uničiti «Lavoratore» in njihov nizkotni manever jih že nam na sebi postavlja v iste vrste, kamor spadajo misini in vsa ostala protidelavska in protikomunistična zalega.

Tržaško delovno ljudstvo in posebno Slovenci bodo znali pravilno oceniti zadnje podlo titovsko dejanje, ki se izvaja v sklopu skupne protidelavske gonje in v okviru barantanja med Titom in De Gasperijem. Titovski manevri proti «Lavoratoru» so dejanska pomoč fašističnim provokacijam. Protikomunistični izpadi titovskih listov pa se v bistvu ne razlikujejo od fašističnega «Messaggera Veneta» in drugih šovinističnih glasil.

Tiha žalost žena na proslavah 8. marca

Tržaške žene so tudi letos svečano poslavile svoj tradicionalni praznik, 8. marec. Toda letos so veselo razpoloženje prejšnjih let zamenjale tihe, žalne proslave, zaradi žalovanja za velikim prijateljem narodov in borcem za mir tovarišem Stalinom. Kljub temu so pa žene dan pred osmim marcem obiskale nešteto družin in jim prinesle vejico mimoze z voščilom miru in vedrega družinskega življenja. V številnih krajih našega ozemlja so obdarovale revne družine in bolnike, v Miljah so obiskale starčke v hiralnici, žene iz Pončane so pa poslale k ženam v Trebče svojo delegacijo, ki je prinesla v dar nekoliko otroških oblek. V vseh krožkih so se 8. marca in tudi prejšnjo nedeljo vršile proslave združene s počastitvijo spomina tovariša Stalina. Vse predstave so bile zelo dobro obiskane in povsod je bilo čutiti tiho žalost za velikim učiteljem, ki ga delovno ljudstvo vsega sveta ne bo nikoli pozabilo.

Centralna proslava 8. marca se je letos vršila v kinu Alabarda, katerega prostorna dvorana je bila napolnjena do zadnjega kotička. Glavna govornica je bila Elvira Pajetta, mati padlega partizana in dveh komunističnih poslancev v italijanskem parlamentu; pozdrave sta prinesli tudi Zora Jugova in Casali Marija, predsednica ZDŽ. Na proslavi je bil soglasno sprejet poziv, v katerem Zveza demokratičnih žena opozarja tržaške žene na nevarnost, ki grozi našemu Ozemlju spričo načrtov za razkosanje in še večjega zatiranja ljudstva. Pred to nevarnostjo ne smejo žene molčati, temveč morajo najti moči, da glasno zahtevajo odpravo vojaške baze, ki jo naše mesto danes predstavlja, in združitev obeh con pod upravo ene edine civilne uprave S tem bomo prispevale k borbi milijonov žena vsega sveta, ki se borijo za mir.

ZDŽ je istočasno poslala Zvezi sovjetskih antifašističnih žena v Moskvi pismo, ki izraža vso bol slovenskih in italijanskih žena ob smrti velikega branitelja miru in zagovornika našega Ozemlja Stalina. V njegovo čast se žene obvezujejo, da bodo izboljšale svoje delo za trajen mir v svetu. Tudi iz raznih proslav so bile poslane sožalne brzojavke tržaških žena; tako so barkovljanske žene poslale naslednjo brzojavko sovjetskemu poslaništvu v Rim:

«Demokratične žene Barkovelj, Trst, pošiljajo sovjetskim ženam ob priliki proslave 8. marca izraze globoke žalosti zaradi izgube velikega Stalina».

P.D. "Matjašič" za Rosenbergove

Odbor P.D. «Marij Matjašič-Milan» iz Barkovelj je poslal tudi v imenu članstva predsedniku ZDA pismo s prošnjo za pomilostitev zakoncev Rosenberg. V pismu poziva Eisenhowerja, naj si ne skruni rok s krvjo nedolžnih žrtev ter ga obenem opozarja, da ves demokratični in kulturni svet obsoja nezaslišano kazen.

NA PETKOVI TRŽAŠKI OBČINSKI SEJI

Tov. Radich je iznesel kritiko o proračunu ACEGAT

Na zadnji občinski seji, ki je bila v petek prejšnjega tedna, je tržaški občinski svet obravnaval skoro izključno proračun ACEGAT-a. Na prejšnji seji je tov. Pogassi sicer zahteval imenovanje posebne komisije z vključitvijo predstavnikov manjšine, ki bi lahko kontrolirala ves potek poslovanja navedenega občinskega podjetja. Občinska večina pa je zavrnila tudi ta predlog, ker hoče pač imeti tudi v tem delokrogu svoj neomejeni in nemoteni monopol.

Na petkovi seji je imel glede proračuna daljšo intervencijo svetovalec tov. Radich, ki je iznesel vrsto utemeljenih kritik, bodisi kar se tiče poslovanja podjetja, kakor tudi diskriminacijskega postopka pri nameščanju uslužbencev, razdeljevanju podpor obema krožkoma v podjetju ter nedemokratičnemu nastopanju upravnega sveta napram delavskim zahtevam.

Tov. Radich je predvsem ugotovil, da je sestav upravne komisije pravi politični odraz enega samega dela občinskega sveta, ki ima sicer večino v mestnem svetu, toda nikakor ne predstavlja večine prebivalstva. Zaradi tega nima drugi del občinskega sveta nobenih možnosti, da kontrolira delovanje večine. Pri tem je naš svetovalec pripomnil, da mora biti javna uprava kot steklena hiša, v katero lahko vsakdo pogleda in vidi, kaj in kako se v njej dela. In prav iz teh razlogov bi morale biti soudeležene pri javni upravi vse politične skupine. Tov. Radich je obenem ožigosal nedemokratično postopanje upravne komisije, ki je odbila predlog obeh sindikalnih organizacij za ustanovitev delavskega sveta, zavirala redno izvolitev tovarniškega odbora ter nasprotovala delavskemu referendumu, potom katerega naj bi se izrazili glede izvolitve svojih predstavnikov v podjetju. V nadaljnjem je prikazal diskrimacijsko politiko, ki jo vodi upravna komisija napram dvema športnima in kulturnima organizacijama v podjetju. Krožek ASCA prejema večji del subvencij, dočim prejema drugi krožek dejansko le drobtinice. Diskriminacije se izvajajo tudi pri zaposlevanju nameščencev. Dejstvo je, da je našel službo v podjetju med drugimi miljenci večine tudi neki bivši tajnik Delavske zbornice. Gornje Radicheve opazke so izzvale pri občinski večini v določenem trenutku veliko jezo, ki so ji dali duška s histeričnim vpitjem.

Tov. Radich je v svoji intervenciji tudi predlagal, naj se pri ACEGAT zaposli primerno število vajencev. Nato je zastavil vrsto pomembnih vprašanj, ki so spravila odbornike in župana v vidno zadrego. Gre predvsem za pretirano število 11 podravnateljev, stroške za uporabo osebnih avtomobilov ravnateljev ter stroške banke, ki izplačuje pokojnine bivšim nameščencem, dočim je to delo opravljal prej uradnik v podjetju.

V začetku seje je tov. Radich predlagal, naj župan posreduje pri višjih oblasteh za rešitev perečega problema brezposelne mladine.

Obvestilo za kmetovalce

Razdeljevanje nakazil za nakup semena večne detelje po znižani ceni:

Kmetijsko nadzorništvo je pričelo z razdeljevanjem nakazil za nakup semena večne detelje po znižani ceni.

Ker stane 1 kg semena večne detelje 410 lir, mora kmetovalec, ki se je svoječasno naročil, v trenutku ko dviagne nakazilo plačati 70 odst cene, to je 287 lir za kilogram.

Razdeljevanje močnega krmila-pogače koruznega jedrca:

Nadaljuje se z razdeljevanjem močnega krmila-pogače koruznega jedrca. Obvešča se, da je sedanje razdeljevanje namenjeno izključno samo tistim živinorejcem, ki pri decemberskem razdeljevanju krmila niso bili deležni.

Za dvig nakazil, bodisi večne detelje kakor močnega krmila, se morajo kmetovalci obrniti na Področno kmetijsko nadzorništvo v ul. Ghega 6, I med uradnimi urami (8.30 do 12)

Prijavite dohodke za 1952

Dne 31. marca t. l. zapade nepreklicno rok za predložitev davčne prijave dohodkov za leto 1952 (na podlagi Vanonijevega zakona). Kakor smo že poročali so bile letos vnešene nekatere spremembe, ki določajo, da je treba prijaviti dohodke od 480.000 lir letnih dalje, dočim se je lansko leto prijavilo dohodke od 600.000 lir dalje.

Ker pridejo pri letošnji prijavi v poštev v večji meri tudi delavci, opozarjamo vse zainteresirane, naj se pravočasno obrnejo do Zveze malih posestnikov, kjer jim je na razpolago davčni izvedenec. Urad v ul. Zonta 2 je odprt za stranke vsak dan od 8.30 do 12.30 in od 15.30 do 18.

TEDENSKE NOVICE

V četrtek in petek prejšnjega tedna je bila v vsej Italijanski republiki kakor tudi na našem Ozemlju 48-urna stavka železničarjev. Po svoji kompaktnosti in enotnosti je uspeh te stavke brez dvoma presegel vse prejšnje. Od 115 vlakov, ki prihajajo, odhajajo in kretajo dnevno, so v četrtek odpotovali 4, dospeli pa 3, dočim je bilo v petek 5 odhodov in 3 prihodi. Že samo ravnateljstvo železnic je moralo priznati, da gre pač samo za zasilne vlake, za katere so uporabili priložnostno in neizvežbano osebje, nekaj vojakov iz bližnje republike in baje celo upokojene železničarje. Na enotnem zborovanju, ki je bilo v petek so železničarji potrdili sklep, da bodo nadaljevali z borbo, dokler ne bo prišlo do ugodne rešitve

*** Prešnji teden so stopili v našem mestu v agitacijo brezposelni mladinci. Spontana agitacija je kmalu zajela veliko število mladincev raznih političnih mišljenj in mladincev brez stranke. Delegacija zainteresiranih se je zglasila pri predstavnikih oblasti, tržaškemu županu, n aUradu za delo in pri škofu Santinu. O svojih perečih problemih so zainteresirali tudi obe sindikalni organizaciji. Predsednik ZES, tov. Radich je takoj tolmačil njihove upravičene zahteve in potrebe v mestnem svetu. Tudi predstavniki oblasti so dali precej obljub, toda le razvoj cele zadeve bo lahko pokazal ali nameravajo merodajni forumi v resnici pomagati brezposelni mladini. V posebni resoluciji, ki so jo mladinci naslovili oblastem, časopisom in občinskim skupinam postavljajo konkretne predloge in sicer naj bi sprejemanja na delo kontrolirali tudi delavski zastopniki, nadalje naj bi se brezposelnim, izplačevala podpora vso dobo brezposelnosti, naj bi se v večjih podjetjih namestilo primerno število vajencev itd.

*** Ravnateljstvo tovarne FLENT, ki ima sedež v industrijski coni je razposlalo vsem delavkam obvestilo za odpust in to zaradi prenehanja obratovanja. Tako bi se pridružilo nepreglednı vrsti brezposelnih še 38 delavk. Enotni sindikati so zahtevali, da se o tem problemu razpravlja na Uradu za delo.

* * *

*** Prejšnji teden je umrla v bolnici 22-letna Giuseppina Giordani iz ul. S. Maurizio, ki jo je pred mesecem dni ugriznil neki pes. Spočetka je mislila, da ne bo posledic. Toda 7. t. m. so jo morali prepeljati v bolnico, ker je nastopila težka zastrupitev.

*** Prejšnjo soboto se je zaključila pred porotnim sodiščem razprava proti 3 mladeničem, ki so novembra 1952 napadli najemnico tobakarne v ul. Economo ter ji ukradli 17.000 lir. Vsi trije so prejeli zaporne kozni od 4 do 6 let in denarne globe. Na razpravi sta bila samo 2 zlikovca, ker je tretji takoj po roparskem napadu zbežal v Francijo in se baje prijavil v tujsko legijo.

* * *

V dneh od 12. do 18. t. m. se je v tržaški občini rodilo 66 otrok in 2 mrtvorojena, umrlo je 72 oseb, porok je bilo 19.

Iz mesečnega poročila tržaške občine izhaja, da se je v februarju rodilo 178 otrok, umrlo je 510 oseb.

LJUDSKA PROSVETA

Kulturna prireditev v Nabrežini,

ki je bila najavljena za nedeljo, 15. t. m., je bila preložena na jutri, nedeljo 22. t. m. ob 15.30.

Prireditev, ki je namenjena proslavi 8. marca, organizirajo žene, skupno z odborom PD Nabrežina. Nastopili bodo otroci z igricama «Darilo mamicam» in «Lo zecchino di Arlecchino», z raznimi slovenskimi in italijanskimi recitacijami in petjem

PD «Zvezda» v Podlonjerju

priredi v nedeljo, 29. t. m. ob 19. uri «Praznik razdeljevanja izkaznic prosv. društva». Ob tej priliki bo lep kulturni spored, pri katerem sodeluje dramska skupina Sv. Ivana z igro v 3 dejanjih «Trije snubci»; domači otroci igrajo enodejanko «Darilo mamicam» in pevski zbor Sv. Ivan-Podlonjer bo zapel več lepih pesmi. Vabljeni vsi člani in prijatelji društva.

Občni zbori:

Prejšnji teden sta bila dva občna zbora naših prosvetnih društev, ki sta dosegla lep uspeh

v Saležu:

v sredo, 4. t. m. zvečer ob številni udeležbi skoraj vseh članov PD «Rdeča zvezda». Bila so podana poročila in zastopnik SHPZ tov. Bernetič je prinesel pozdrave. Izvoljen je bil novi odbor, ki mu predseduje Pegan Josip.

v Trebčah:

6. t. m. prav tako ob številni udeležbi članov PD «Primorec». Po bogati diskusiji o prosvetnem delovanju, poročilih in pozdravu zastopnika SHPZ je bil izvoljen novi odbor.

* * *

V nedeljo, 15. t. m. je bila v Barkovljah lepa kulturna prireditev ob priliki proslave mednarodnega praznika žena. Po nagovorih Nell Cattonar in Franca Gombača so nastopili domači otroci, s točkami v slovenščini in italijanščini.

Med drugim je nastopila tudi dramska otroška družina prosvetnega društva z enodejanko «Darilo mamicam», v kateri so prav lepo podali svoje vloge Bruna Peris (Anica), Silvana in Mimica Peris, Jež Marija, Silvana Jež (mamica), mali Vojko Brecelj in Marija Štepančič.

NA PODLAGI SKLEPOV OBČNEGA ZBORA

Naši kmetje bodo podprli svojo zadružno ustanovo

Iz poročil, ki so jih podali na zadnjem občnem zboru predsednik in odbornik Kmetijske nabavne in prodajne zadruge, so se prisotni člani natančneje upoznali z uspehi in težkočami.

Med uspehe je treba vsekakor prišteti dobro poslovanje prodajaln, nadalje obnovitev prodajalne v ul. Foscolo ter začetek del za otvoritev v isti ulici nove prodajalne za vino, moko, fižol in druge kmečke proizvode.

Pozitivno je obenem tudi dejstvo, da je zadruga vedno konkurirala s svojimi cenami in s tem prisilila trgovce, da so morali znižati svoje pretirane cene. Tudi gospodarsko se ta kmečka ustanova postopoma jača in to kljub težkemu finančnemu bremenu, ki ga predstavlja dolg več milijonov lir, katerega so ji načrtno naložili titovci.

Okrog teh in drugih problemov se je na občnem zboru razvila široka in plodna diskusija, v kateri so člani postavili svoje predloge za izboljšanje delovanja in dosego novih uspehov. Pred odbor, ki je bil izvoljen na občnem zboru, se postavljajo nedvomno nelahke naloge, ki jih bo lahko uspešno reševal le ob popolni podpori in zanimanju zadružnikov. Predmet diskusije je bil nadalje dolg, ki so ga titovci zahrbtno naprtili zadrugi, kateri je danes ena izmed največjih ovir za močnejši razvoj te kmečke ustanove.

V teku diskusije so prišle na dan še druge potrebe zadruge, kot pomanjkanje prevoznega sredstva, otvoritev nove prodajalne, podpore članom, ki jih zadene nesreča, štipendije za šolanje kmečkih otrok, kmetijska knjižnica itd

Člani so se v polni meri zavedli nujne potrebe gospodarskega ojačanja in so sklenili, da priskočijo na pomoč svoji ustanovi s finančno podporo v obliki menic po tisoč lir. Ni dvoma, da bo vsak zaveden član, ki mu je res pri srcu gospodarska utrditev in nadaljnji razvoj te koristne kmečke ustanove, brez oklevanja pomagal svoji zadrugi s posojilom, vsaj v znesku ene menice. Že na občnem zboru in naslednje dni pa je mnogo kmetov zagotovilo svojo podporo in to ne samo z eno, marveč tudi deset, dvajset in več menic po tisoč lir.

Naši zavedni kmetje niso dopustili 1948. leta, da bi titovci uničili Kmetijsko nabavno in prodajno zadrugo in prav zaradi tega ni najmanjšega dvoma, da bodo tudi tokrat konkretno podprli njene napore in prizadevanja za finančno utrditev in nadaljnji razvoj.

Odgovorni urednik RUDOLF BLAŽIC (Biagi)
Založništvo «DELA»
Tiska tip. RIVA, Torrebianca
Dovoljenje AIS

Kmetovalci

Kmetijska nabavljalna in prodajna zadruga
z. z o. j.

TRST, ul. Ugo Foscolo 1 - tel. 94-386
Podružnici:
Trst, ul. Mercadante 4, tel. 88-19 - **Milje,** ul. Roma 1

Je prejela te dni bogato izbiro holandskih semen cvetlic, graha, špinače ter ima v zalogi vsakovrstna semena, razna umetna gnojila, kmečko orodje in slične naprave.

Slovenski poljedelci, kupujte v svoji zadrugi!